

BA

695

BA

751

2156

BIBLIOTECA
Centrală a „Astrei”
SIBIU

Inv. 110

І С Т О Р І Я

ЛЖКРЪРИЛЪ, шї АТЪМЦЛЪРИЛЪ

Р Ѡ М Ж Н Н Л Ѡ Р

П Р В Ѡ К Р Т

Ашезѣтъ, шї дин мѣлцї Вѣкї шї Нѡї Скрї-
иторї кѣлѣсъ шї скрїсъ

А Е

П Ъ Р Н Т Ъ Л Ъ

С Я М У И Л К Л А И Н, Д Е С Я Д.

І В Р О М О Н А Х У Д

Дин Мѣнзстїрѣ Ѡфїтей Тройцѣ
Дела Блаж.

И р з а к Ѹ м

† Бѣда ла Крѣаска Тупографїе ѡ Оуниверситѣцїй
цїй дин Пецѣ, Цензор, шї Ревїзѣр
Кѣрцилѣр Рѣ мѣнїшїй.

Л Я Б У Д Я,

А Крѣаска Тупографїе ѡ Оуниверситѣцїй
дин Пїцїю.

B. R. V.

695

Gradivusque Parens, atque Urbis Romulus Author
Cernent adhuc superesse mea de gente Nepotem
— — — — Romani Nominis hæres

Fortia magnanimos præbentes colla Valachos
Qui referunt prisca Romanam ab origine Gentem.

*Alexander Cortesius de laudibus
Matthiæ Corvini.*

КЪ ВЪНТЪ ЛНАИ НТЪ

КЪ ТЪ РЪ МЪ НЪ!

Соко́ти́ндъ зѣса ачѣа а Филосо́фъзлѣи, каре-
 ле аѣ зѣс, кѣ оу́рѣт лѣкрѣ ѣсте вѣли́нзлѣи сѣ
 нѣ шѣ вѣли́нѣше. Ѡдеврѣт шѣ Ромѣнзлѣи
 вѣне сѣ поате зѣче, кѣ оу́рѣт лѣкрѣ ѣсте
 Рѣмѣнзлѣи сѣ нѣ шѣ ачепѣтѣа сѣз, сѣ нѣ
 шѣ Нѣмѣа сѣз, пре май ма́рѣи сѣи, шѣ Ѡ-
 сто́рѣа Нѣмѣлѣи сѣз, кѣ ведем, кѣмкѣ тоа-
 те Нѣмѣриле чѣле ѣскѣсите аѣ скрѣе лѣкрѣ-
 риле, шѣ а́тѣмпла́зриле май ма́рилѣр сѣи:
 шѣ сѣ кѣвѣне ача́ста сѣмѣлѣи кѣвѣнтѣтѣорѣо,
 кареле а́ре мѣнте, кѣ Ѡсто́рѣа ѣсте Да́скалѣа
 тѣтѣрѣр лѣкрѣрилѣр, шѣ а́чѣлѣр Беерѣчѣшѣи,
 шѣ а́чѣлѣр Политѣчѣшѣи, кѣ а́ нѣнѣмай кѣ
 кѣвѣнте, чѣ шѣ кѣ пѣлде а́деверѣѣзѣ чѣле че
 а́ваѣз. Ѡчѣст лѣкрѣ кѣцѣтѣнѣаѣа ѣѣ а́м соко-
 тѣт, ка а́кѣм май а́тѣю сѣ даѣ а́вай пре
 скѣрт сѣарече кѣноѣи́нѣзѣ а́ Нѣмѣлѣи мѣѣз
 чѣлѣи Рѣмѣнѣск, де вре́ме че мѣлѣи сѣнѣт,
 ка́рѣи пѣнѣз а́кѣм доа́р ничѣ а́тѣта кѣноѣи́н-
 ѣз де Нѣмѣа сѣ нѣ аѣ.

Поате кѣ сѣзѣр а́фла́ оу́нѣи кѣ Симѣѣре
 то́кма добитѣча́скѣ, деѣр зѣче: че фо́лоѣѣ-

це аши чѣле че аѡ фост, ши аѡ трекѡт ?
оуни ка ачѣщѣ сѡнт токма добитоаче, кѡ
нѡмай добитоачеле нѡ циѡ лѡкрѡриле, ши
аѡтѡмплазриле май марилѡр сѡи : Чи сѡ лѡс
аѡкѡм пре неѡе ненцелегѡторѡ ка ачѣщѣ, кѡрѡи
нѡ вѡд, кѡ аѡш дѡнезѡ аѡ порѡнчит лѡи
Мѡвѡсѡю, ши ла аѡци Бѡрѡаѡи Сѡнѡи сѡ
скрѡе ѡсторѡа Нѡмѡлаѡи лѡр чѡлаѡи Жидѡвѡск.

Дѡчи тѡ сѡ кѡвѡнтѡторѡле Рѡмѡне прѡи-
мѡѡе ачѡстѡ пѡцинтѡикѡ, дарѡ кѡ мѡлатѡ сѡ-
стенѡлаз, ши привегѡре аѡдѡнатѡ ѡсторѡе аѡ
Нѡмѡлаѡи тѡѡ, кѡрѡ кѡпрѡнде аѡчѡпѡтѡла, ши
Стѡтѡла Рѡмѡнилѡр чѡлѡр дин тѡю, аѡой Дѡ-
скѡлекарѡ лѡр аѡ Дѡкѡи ши аѡтѡмплазриле ши
стѡрѡ лѡр пѡнѡ ла времиле нѡастре. Ши дѡ
поѡи, аѡ тѡ те неѡѡѡе, аѡ дѡ нѡ поѡи аѡ-
каѡ аѡдѡмнѡ ши аѡжѡтѡ пе аѡциѡи, кѡрѡи пѡт
ка май пе лѡнг, ши май пре лѡрг лѡкрѡриле,
ши аѡтѡмплазриле Нѡмѡлаѡи Рѡмѡнѡск сѡле
скрѡе, ши ла тѡт Нѡмѡла кѡносѡѡте сѡле фѡ-
кѡ, ка чѡй вѡни сѡсе лѡзде, ши сѡсе оуѡр-
мѡѡе : ѡрѡ чѡи рѡи, ши не вѡрѡдничѡ сѡсе рѡ-
шинѡѡе ши сѡ аѡчѡ пѡ аѡлѡпѡдѡ симѡиѡрѡ чѡ
дѡбитѡчѡскѡ, ши аѡфи сѡменѡи, ши Рѡмѡни,
аѡдѡкѡ дѡ плин, ши аѡтрѡѡи, ши сѡ нѡ сѡ

ГЗВЗЛ'КЗ ТОТ ЖОС, ЧИ СЗСЕ РЖДИЧЕ, ШИ СЗ
ПРИВ'КЗ „ МИКШОРАР'К, ШИ КЗЛКАР'К П'КМЗ-
„ ЛВИ НОСТРЗ ЧЕЛ РЪМЖН'СК, КАРЕЛЕ СОДАТЗ
„ ШИ ЁЛ СЗ НЗМЗРА АТРЗ П'Т'РНИЧИЛЕ П'К-
„ МЗРИ, ШИ АТРЗ СОМЕНИИ ЧЕИ ТАРИ, ШИ
„ АТРЗ АЦЕЛЕПЦИ, ШИ АБЗЦАЦИ: ЁР АКЪМ
„ АТЖТА ДЕ СЪП'С, ШИ ДЕ СОКЗР'Т ЁСТЕ, ШИ
„ КЪ АТЖТА ПРОСТ'Е АКЗРКАТ, КЪТ НИИ А-
„ ВЗЦЗТЪРЗ, НИЧИ ШИИЦЗ, НИЧИ АРМЗ, НИЧ
„ ЛЕЦИ, НИЧИ СОЖНДЪАЛЗ БЪНЗ АТРЗ ТОТ
„ П'КМЗЛ, КАРЕ СЗ ЗИЧЕ АСТЗХИ РЪМЖН, НЪ
„ ЁСТЕ, ЧИ КА НЕЩЕ НЕМ'РНИЧИ, ШИ СЪРБИ
„ АТРЗН ЛАБИРИНТ АБЖРТИНДЪСЕ, ШИ АФЗ-
„ ШЪРЖНДЪСЕ ДЕЛА СТРЕИНИ, ШИ ДЕЛА ВАРВАРИ
„ ДОАРЗ ШИ ДЕЛА ВРЗЖМАШИ П'КМЗЛИ НОС-
„ ТРЗ ЧЕР ШИ СЗ АПРЪМЪТ'КЗ ШИ ДЕ КАРТЕ,
„ ШИ ДЕ ЛИМЕЗ, ШИ ДЕ АБЗЦЗТЪРЗ. СЪ ГР'К
„ ШИ ДЪРОАСЪ АТЖМПЛАРЕ „ СЪНТ АЧК'СТ'К
„ СВ'ИТЕЛЕ МИТРОПОЛИТЪЛВИ ТЪРГОВИЦИИ ФЕ-
„ ДОСИЕ А КЪВЖНТЪЛ КЪТРЪ ШЕРБАН БОДЪ ЛА-
„ ИНЪЛ 1680. ТИПЗРИТ А БЪКЪРЕЦИИ.

АЧК'СТ'К Ф'ЕЩЕЧИНЕ ПРИВИНДЪЛЕ ИСЗВА Ф'АЧЕ
К'ЛЕ ДЕ МИКШОРАР'К Ч'К ДЕ АКЪМ, ШИ КЪЗТЖН
ЛА БЪН П'КМЗЛ, ШИ МЗРИР'К ПЪРИНТ'КЗ Ч'К ДЕ
ДЕМЪЛТ, СЗВА НЕВОИ ПРИН АБЗЦЗТЪРЗ, ШИ
ПРИН

прин мещешвгврий, ши прин алте мзрйте,
ши де лавдз фапте, кз каре Пзринций ачеш
ай ноцри аз стрзлвчит, адобанди динтр
ачешши, ка динтрw Мwшиє Пзринткскз
кжтвши декжт, кз мзлт есте афн нзскзт
Рwман, кзм лвзцзм дела лсвш Павел Апос
тол, кареле мзкаркз кз ера нзскзт дин се
мжницз Жидов, тот сз лвздд, ши чинст
лши цинтк, кз кз нзмирк есте нзскзт Рw
ман. (Фапт. Апост. Кап кв.)

Кз кз адевзрат асз наце дин сжнце Рw
ман мзлт есте.

Atque equidem Romano nasci sanguinis
multum est.

*Inquit Alexander Cortesius de
Laudibus Matthiae Corvini.*

О К У Р Т Ъ
 К У Н О Ш И Н Ц Ъ
 Я

ІСТОРИИ РОМАНІЛОР
 ПЯТЪ А.

ДЕ ОУНДЕ ШИ КЪМ САВ АЧЕПЪТ, ШИ САВ АНХА-
 ЦАТ НЕМЪЛ РОМАНИЛОР.

Д. 1.

Стрнкаръ Трѳей.

Кътръ анъла дела Зидирѳе Авмій Авпъ соко-
 тѳела Грѳчнлор 4329, адекъ Ананте де Вені
 рѳе Амнблвй нострѳ Іс Хс къ 1171 де анй, прѳ
 че вѳрѳме ла Жидовй Самѳон жѳдека Норѳдѳла,
 Влиній, сав към нѳй ле зичем Грѳчій чей
 дин Вѳрѳпа къ арме скѳлжндѳсе асѳпра Троѳ-
 нилор дин Ясїа, карїй дела Грѳчїй дин Вѳрѳ-
 па рѳпїсѳ прѳ Влен а Мѳарѳе чѳк вѳстїтѳ де
 фрѳмѳасѳ: шї сѳрї къ пѳтѳрѳе армелор, сѳрї
 къ виклешѳгѳла Грѳчїй аѳ принс Четатѳе Троѳл,
 шї

ші ітржна і тржна пре тоци лхвиторіи іа
 тхат, нѡмай пре вна, ші пре Антенѡр к
 касничій лѡр іа лхсат вий, джндале волнич
 сз мѣргз сри оунде вѡр бой, пентрѡкз а
 чіши дой дела ічепѡтѡл кятзій пѡрѡрѡк аѡ
 демнат пре Троаній сз дѣ іадрхит пре в л
 на, ші сз нѡсз катз.

І. 2.

Вна, ші Антенѡр мерг і Італія.

Вна, ші Антенѡр ітржна і Коракіе сав аѡ
 і Італія. Лѡи Антенѡр іа пхкѡт партѣ ка
 рѣ іасте кятрз веніціа: Іѡр вна ітжю аѡ мер
 і Ливія ла четатѣ Дидона, де оунде пентрѡ
 Фрика лѡи іарѡа Кракѡлѡи Афричій пре аскѡн
 аѡ трекѡт і Італія ла Буандрѡ, ші ла Па
 лант фечорѡл лѡи, карій стхпжнѣ цинѡтѡл
 че сз кіема Італія. Бра ачѡщѣ вестіци сѡ
 мені, ші і Сатѡл Валенціа, оунде лхкѡ
 аѡ зидіт Кхсй фѡарте фрѡмѡасе, каре пен
 меле фечорѡлѡи лѣѡ нѡміт Паланте, де оун
 де апой тоате кхсиле Домнѡщій Паланте, сѡ
 кѡм зичем нѡи ползці сав кіемат.

І. 3.

Вна а шіе Мѡаре пре фата лѡи Латін.

Лтрачѣа вна доджнѡнна дела Буандрѡ, ш
 дела фечорѡл лѡи патрѡсѡте де Бирѡаці аѡ пѡ

чесъ асѣпра лѣи Латин, акърѣла цинѣт дела Нѣ-
 меле лѣи съ кемъ лациѣм, шѣ латинѣм. Ла-
 тин ѣкъ савъ гѣтѣт де вѣтѣе, чѣ май наинте
 де вѣтѣе воина съ шѣе, чине ѣсте вѣеа, шѣ
 де оунде вѣне, лѣв кѣемат ла ворѣхъ Прѣтенѣ-
 скѣ, дин каре ворѣхъ ѣдѣлчиндѣсѣ Латин де
 кѣвѣинтеле лѣи вѣеа, аѣ лѣпѣдѣт ѣрмеле, шѣ
 пела анѣл лѣмѣи 4340 аѣ прѣимѣт пре вѣеа
 соѣ Ѵтѣпжнѣрей сале, шѣ ка май мѣлат сѣш
 ѣрате дрѣгостѣ спре ѣл, пре фата сѣ Ялѣанѣа,
 карѣ сѣав фѣст ѣкрединѣат кѣ Тѣрнѣт Дѣм-
 нѣа, сѣав дат мѣлѣре лѣи вѣеа. Тѣрнѣт мѣ-
 нѣиндѣсѣ пѣнтрѣ ачѣст лѣкрѣ, кѣ вѣтѣе савъ
 скѣлат асѣпра лѣи Латин, ѣ карѣ вѣтѣе шѣ
 Латин, шѣ Тѣрнѣт аѣ перѣт.

Д . 4 .

Вѣеа пѣлѣре ѣ вѣтѣе, Ясканѣе.

Вѣеа дѣпѣ ачѣла ѣтѣрѣиндѣсѣ ѣ Ѵтѣпжнѣрѣ
 лѣи Латин, шѣ алѣи Тѣрнѣт, аѣ ѣчѣпѣт асѣ
 кѣте кѣ Нѣмѣрѣле чѣле де прин прежѣр, шѣ
 ѣ вѣтѣа, карѣ аѣ авѣт кѣ Маѣентѣе Дѣмнѣа
 ѣтрѣрѣей, аѣ перѣт шѣ вѣеа. Дѣпѣ ѣл пела а-
 нѣа 4343 аѣ оурмат ѣ Ѵтѣпжнѣре Ясканѣе
 фѣчѣрѣа лѣи, кареле 37 де ани аѣ Дѣмнѣт.
 ачѣста пѣнтрѣ май вѣнѣ ѣтѣрѣрѣ Ѵтѣпжнѣ-
 рей сале, аѣ ѣтемеѣт чѣтѣтѣ Ялка лѣнгѣ. Пе-
 ачѣстѣ вѣрѣме ла Жѣдовѣи жѣдека Илѣи. Дѣпѣ
 ачѣла

ачѣа пела а́нѣа 4380 а́ѣ стѣтѣт Ѣтѣпжнитѣрѣ
 латинилѣрѣ Силвіе Внеа, кареле а́ѣ стѣпжнит
 26 де а́ни, пе че вре́ме ла Жидовѣ а́пѣрѣцѣ
 Савл, кареле сав фѣкѣт а́пѣрѣт а́ а́нѣа 4389
 дѣпѣ Силвіе Внеа а́ Ѣтѣпжнѣрѣ латинилѣрѣ
 а́ѣ о́урмат ла а́нѣа 4409 Силвіе Іѣліе, каре
 ле 31 де а́ни а́ѣ Домнит. Пе вре́мѣ а́чѣстѣа
 а́ѣ а́чѣпѣт а́пѣрѣцѣа лакедемонѣнилѣрѣ, шѣ
 Коринтѣнилѣрѣ. Шѣ а́ а́нѣа 4429 ла Жидовѣ
 Давид а́ѣ а́чѣпѣт а́ а́пѣрѣцѣ. дѣпѣ Силвіе Іѣ
 ліе а́ а́пѣрѣцѣа латинилѣрѣ а́ а́нѣа 4440. а́ѣ
 о́урмат Внеа Силвіе, кареле 50 де а́ни а́ѣ Ѣтѣ
 пжнит. Пе вре́мѣ а́чѣстѣа а́ а́нѣа 4469 ла Жи
 довѣ сав фѣкѣт а́пѣрѣт Соломон а́ а́нѣа 4490
 а́ стѣпжнѣрѣ латинилѣрѣ а́ѣ о́урмат а́лт Сил
 віе, кареле 30 де а́ни а́ѣ стѣпжнит. дѣпѣ Ѣ
 ла а́нѣа 4520 а́ѣ о́урмат а́нѣисис, дѣпѣ ка
 реле а́ а́нѣа 4550 а́ѣ стѣтѣт Домн латини
 лѣрѣ Капис, а́пой а́ а́нѣа 4581 а́ѣ о́урмат Ти
 беріе, дѣпѣ а́чѣста а́ а́нѣа 4632 сав фѣкѣ
 Домн а́ремѣа, шѣ а́ а́нѣа 4651 а́ѣ о́урма
 Кармент. дѣчѣа а́ а́нѣа 4667 Силвіе. Пе вре́
 мѣ а́чѣстѣа а́ а́пѣрѣцѣа а́ссѣрилѣрѣ ла а́нѣ
 4676 а́ѣ о́урмат Медѣй. дѣпѣ Силвіе ла ла
 тинѣй а́ а́нѣа 4685 а́ѣ о́урмат Прокас, кареле 3
 де а́ни а́ѣ Домнит, а́ вре́миле а́чѣстѣа ла а́нѣ
 4701 а́ѣ а́чѣпѣт а́пѣрѣцѣа Макидонѣнилѣрѣ, шѣ
 чѣа дин тѣю а́пѣрѣт а́ѣ фѣст Карон.

Г . 5 .

Амиліе, шї НѸмитѿр.

ДѸпѸ ачѸла тот дин Фамиліа лѸї Бнеа чел
 венит дин Троа, ла а̀нѸла 4717 ꙗ̀ Домніа да-
 тїнилѿр а̀Ѹ оу̀рма̀т дой фрацї Амиліе, шї
 НѸмитѿр. ꙗ̀сѸ Амиліе възжнѸ кѸ НѸмитѿр Фе-
 чорї нѸ а̀ре, нѸмай сѸ фатѸ а̀нѸме Реа, а̀Ѹ
 сокотїт, ка де тот сѸ пїа̀рѸѸ сѸмѸнѸца лѸї
 НѸмитѿр, чї пентрѸ фрїка НорѸдѸлѸї нѸ а̀Ѹ
 ꙗ̀дрѸжнїт сѸ сѸмоарѸ пре Реа, дар сѸпт кїп
 кѸвїѿс а̀Ѹ врѸт сѸ факѸ а̀ча̀ста, пентрѸ а̀чѸла
 а̀Ѹ порѸнчїт ка Реа сѸсе сфїцѸскѸ Дм̀незе-
 ицїй, карѸ сѸ кема Ве҃ста, кѸ е҃ра ѸбичѸю,
 ка Фечорїй, шї ФѸтеле, карїй сѸ сфїцѸ Дм̀-
 незеїцїй а̀чїшїа май мѸлат сѸ нѸсѸ поатѸ кѸ-
 сѸторї: чї сѸ а̀йѸѸ грїже де ФокѸл, каре а̀р-
 а̀Ѹ ла жертвѸкнїкѸл е҃ї. Дечї трекжнѸ кѸѸѸ-
 ва врѸме Амиліе а̀Ѹ ꙗ̀целес, кѸмкѸ НепоатѸса
 Реа ꙗ̀сте грѸ дин ꙗ̀преднѸре нелеѸѸїтѸ, сѸѸ
 кѸм възнѸбек оу̀нїй, а̀Ѹ лѸват ꙗ̀ пѸнтече дела
 Марс дѸмнезеѸл а̀рмелѿр, кареле възжнѸ не-
 а̀рептатѸ чѸ фѸкѸѸѸ фамїліей лѸї НѸмитѿр,
 сїнгѸр а̀Ѹ врѸт сѸ фїе вѸркат Фечоарей, шї
 ТатѸ ПрѸнчїлѿр, карїй дин трѸнса сѸ вѸр
 наше.

Г. 6.

Нашерѣ шїи крѣперѣ лѣи Ремѣс, шїи алѣи
Ромѣлѣс.

Лтрачест кїп змислїна Реа, аѣ нїскѣт дои
фїчорї цѣменї, оўнѣл сѣѣ кемат Ремѣс, ал
тѣл Ромѣлѣс. Амилїе ѣшїнцїнѣсѣ де Наше
рѣ прѣнчїлѣр, ѣдатѣ аѣ порѣнчїт сѣї лѣпе
де ѣтрѣ пѣдѣре фѣартѣ тѣфѣасѣ: їѣр пре Реа
Мѣма лѣр кѣ марї кїнѣрї сѣѣ сѣморѣт, кѣ
рѣ дѣпѣ аѣчѣѣ ѣтрѣ дѣмнѣзѣї сѣѣ нѣмїрат.
Дѣпѣче прѣнчїї ашѣ аѣ фѣст лѣпѣдѣцїї ѣпѣ
дѣре, сѣлѣподѣ, кѣрїа мѣрїсе кѣцїїї оўмѣлѣѣ
прїн пѣдѣре де дѣрѣрѣ оўцѣрѣлѣї, карѣ сѣ оў
флѣсѣ нефїїнѣ чїне сѣл сѣгѣ, аѣ немерїт лѣ
Прѣнчїї, шїи кѣсѣ скапѣ де дѣрѣре, шѣѣ дѣт
цїцѣлѣ прѣнчїлѣр сѣлѣ сѣгѣ, шїи аѣчѣстѣ аѣ
фѣкѣт пѣнѣ аѣ крѣскѣт марї Прѣнчїї. Ѓѣрѣ
Фѣуст Пѣсторїѣл сѣїлѣр лѣї Нѣмїтѣр вѣзїнѣ
пре лѣподѣ аѣѣсѣрїї мерѣнѣ лѣ лѣкѣл аѣчѣлѣ,
сѣѣ дѣс дѣпѣ аѣ, шїи аѣ аѣфлѣт пре Прѣнчїї
сѣгѣнѣ лѣ аѣ, шїи лѣнѣ Прѣнчїї їѣѣ дѣс, шїи
їѣѣ крѣскѣт ѣтрѣ пѣкѣрѣрїї, пѣнѣ чѣ сѣѣ фѣ
кѣт жѣнїї. Ялѣїї сѣнѣт, карїї зїк, кѣ пре
Ремѣс, шїи пре Ромѣлѣс їѣѣ аѣфлѣт ѣ пѣдѣре
лаурѣнцїа Мѣѣрѣ лѣї Фѣуст Пѣкѣрѣрїѣлѣї лѣї
Нѣмїтѣр Мошѣлѣї лѣр, кѣрїа фѣкѣнѣдѣсѣ
мїлѣ де Прѣнчїї, кѣ лѣпѣлѣ сѣѣ їѣѣ хрїнїт,
шїи

ши фїйна къ ꙗ пѣрциле ачѣлкѣ пре фѣмеиле ,
 каре пѣхѣ сїиле , ле кема лѣподе , пентрѣ къ
 ꙗ трѣ лѣпї петречѣ , динтрѣ ачаста саѣ дат
 прилежїю асѣ зиче , къ пре Ремѣс , ши пре Ро-
 мѣлѣс , ꙗѣ хрѣнит сѣ лѣподе , адекѣ , сѣ пѣ-
 кѣрѣрицѣ . Яшѣ Ремѣс , ши Ромѣлѣс петрѣкѣндѣ
 ꙗ трѣ пѣкѣрѣри , нѣ шїа дин че Пѣрѣнци сѣнт
 нѣскѣци , ши пѣхїа сїиле де фѣри .

Б . 7 .

Нѣмитѡр кѣноаше пре Непоцїи сѣи .

О датѣ венина неше хоцїи сѣ фѣре сїи , амѣн-
 дои фѣрѣцїи аѣ сїит ꙗ нїаинтѣ лѡр , чи Ремѣс
 кѣтѣ маї де парте гонина пре тѣахѣри , аѣ кѣ-
 зѣт ꙗ мѣна лѡр . Сїи вѣрѣндѣ сѣши аскѣнѣзѣ
 фѣптѣле сале чѣле рѣле , аѣ аѣде пре Ремѣс
 ла Ямилїе , зикѣндѣ : Ачѣста ꙗсте , каре де мѣл-
 теѡри аѣ фѣкѣт пагѣкѣ ꙗ тѣрма фѣратѣлѣи
 тѣѣ Нѣмитѡр . Дѣчи Ямилїе вѣрѣндѣ сѣ фѣкѣ
 лѣкрѣ пѣкѣт лѣи Нѣмитѡр фѣратѣлѣи сѣѣ ,
 ꙗѣ тримис пре Ремѣс ка пре оун фѣр , сѣла пе-
 депсѣскѣ , аѣпѣ кѣм ва вої . Нѣмитѡр вѣ-
 зїндѣ пре Ремѣс дин фѣцѣ , ши дин вѣрѣтѣ аѣ
 сокотїт , сѣ нѣ кѣмѣ сѣ фїе ачѣла Непотѣлѣ
 сѣѣ . Атрачѣлѣ ꙗтѣ ши Фѣуст пѣкѣрѣриѣлѣ аѣ
 вѣнит кѣ Ромѣлѣс , ши аѣ сѣде , кѣм аѣ а-
 флат пре Пѣрѣнчїи , ши кѣм ꙗѣ крѣскѣт , дин-
 трѣ каре Нѣмитѡр аѣ кѣноскѣт , къ ачїшѣ

схит Непоцій сзй, фийї Реїї фѣтей сале. Нѣ-
митвр дѣпз ачѣка ѣпрѣвнх кѣ непоцій, шї кѣ
пзкѣрарїї скѣлжндѣсе асѣпра лѣї Амиліе ѣ
а́нѣл 4740, шї Домніа, шї віаца гаѣ лѣват.
Дѣпз ачѣка Нѣмитвр аѣ стзпжнїт ѣкз дої
а́нї шї аѣ мѣрїт, лѣсжнд дѣпз сїне пре Не-
поцій.

Ѡ времїле ачѣстѣ ла а́нѣл дела фачерѣ
лѣмїї 4710 аѣ ѣчепѣт Ѡлимпїаделе, шї фїе-
щекаре Ѡлимпїадз кѣпрїндѣ патрѣ а́нї. Бра
а́чѣстѣ ла Влїнї жѣкѣрї, каре ла патрѣ а́нї
сз фзчѣ. Дела а́чѣстѣ а́пой аѣ ѣчепѣт а́нѣ-
мзра а́нїї, шї аѣ фост Впокз.

Ла а́нѣл 4731 ла Жїдовї саз фзкѣт ѣ-
пзрат Іаѣѣам, кареле 16 а́нї аѣ ѣпзрзцїт.

Ла а́нѣл 4734 аѣ ѣчепѣт ѣпзрзцїа Індї-
лвр, шї чел дїн тжїѣ ѣпзрат аѣ фост Ярдїс.

І. 8.

Ѡчепѣтѣла Рѣмїї, Моартѣ лѣї Ремѣс.

Ла а́нѣл дела ѣчепѣтѣла лѣмїї 4742 Ремѣс,
шї Ромѣлѣс дѣпз че аѣ лѣват ѣпзрзцїа, ка
сз плакз пзсторїлвр, ѣтрз карїї Бра крес-
кѣцї, а́дѣвжнд мѣлцїме де сѣаменї аѣ фз-
кѣт сенат, а́декз сфат дїнтрѣѣ сѣтз де сѣ-
менї сзтржнї, дела каре саз нѣмит Ѡенат.
Ачѣшѣ пентрѣ вжрста лвр сз зїчѣ Пзрїцїї.
Дѣпз ачѣка мергжнд ла локѣл, ѣ каре лѣпол
гаѣ

гадъ хрѣнитъ, а колѡ аѡ ѡчепѡтъ четатѣ, чѣ фѣ-
 кжнѡвсѣ сѣадѣ ѡтрѣ фѣацѣ дѣспрѣ ѡтѣпжнѣ-
 ре, шѣ дѣспрѣ четатѣ, ромѡлѡвсѣ аѡ ѡморжѣ прѣ-
 ремѡвсѣ. Оуниѣ зѣк, кѣ ромѡлѡвсѣ фѣчѣ шѣнѣцѣ
 ѡпрѣжѡрѡл четѣцѣиѣ, дѡр ремѡвсѣ лѡв ѡпрѣтѣ сѣ-
 нѣ фѣкѣ, шѣ лѡв шѣ рѣсѣ, кѣчѣ фѣчѣ, шѣ май
 прѣ оурумѣ аѡ шѣ сѣрѣтѣ прѣстѣ шѣнѣцѣ, ѡрѣ-
 тѣнѣ кѡ ѡчѣстѣ, кѡм дѣ лѣжнѣ сѣ полатѣ кѣ-
 рѡи четатѣ ѡчѣлѣ, пѣнтрѡ ѡчѣлѣ ѡри ромѡлѡвсѣ,
 ѡри ѡлтѡл лѡвинѣ прѣ ремѡвсѣ, аѡ мѡрѣтѣ ре-
 мѡвсѣ вѣтрѣжнѣ дѣ 18. ѡниѣ.

б. 9.

Зидирѣ Рѡмѣи.

Зидирѣ четѣцѣиѣ Рѡмѣи ѡшѣ аѡ фѡстѣ, кѣ
 принѣнѣ оунѣ табрѣ, шѣ ѡ вѡкѣ лѡ оунѣ пѡлѣтѣ,
 аѡ фѣкѡтъ вѣрѡвѣ ѡфѡнѣдѣ ѡпрѣжѡрѣ, кѣтѣ аѡ
 сокотѣтѣ сѣ фѣе четатѣ дѣ марѣ, шѣ оунѣ ѡ-
 ра сѣ фѣе порѣцѣиѣ, скѡтѣ пѡлѣтѣлѣ дѣнѣ пѣжнѣтѣ,
 шѣ лѣжнѣ вѣрѡвѣ прѣдѣнѣлѣ ѡнтрѡлѣ четѣцѣиѣ аѡ
 ѡнѣлѣцѣатѣ зѣдѣ дѣнѣ гѣлѣиѣ дѣ пѣжнѣтѣ. ѡтрѡ ѡ-
 чѣстѣ четатѣ аѡ зѣдѣтѣ ѡ вѣскѣрикѣ марѣ ѡ-
 трѡ чѣнѣстѣ лѡиѣ ѡспѣтѣрѣ, ѡдѣкѣ ѡлѡиѣ жѡнѣ
 ѡвмѣнѣжѣвѣ, кѡрѣ ѡлѡвѣ кѣмѡтѣ кѡпитѡлѣѡвмѣ, кѡ
 кѡм ѡиѣ зѣчѣ кѣпѣтѣжѡ. четатѣ ѡчѣстѣ ѡпой
 ромѡлѡвсѣ дѣпѣ нѣвмѣлѣ сѣзѣ Рѡмѡ ѡлѡвѣ кѣмѡтѣ,
 шѣ аѡ фѡстѣ ѡкѡвнѣлѣ ѡпѣрѣцѣиѣиѣ, шѣ дѣлѣ Рѡ-

тхмплзрилѿр рѣзѿоулѿй, шї гжлѣвѣ маре
 сѿѿ фѣкѿт пентрѿ ѿчест лѿкрѿ. Ромѿлѿс, ка
 сѿ ѿшѣзе ѿчастѣ тѿрѿѿраре, ꙗ прївѣлице ѿѿ
 фѣкѿт жокѿрї, шї ѿѿ порѿнчїт, ка нѿмай
 пре фѣменле чѣле фѣрѣде кѣрѿат сѣле ласѣ сѣ
 прївѣскѣ ла ѿчѣсте жокѿрї: ѿпой дѿпѣ че сѣ
 вѿр ѿѿѿна дестѿле фѣмей, фїеѿекареле ѿѿташ
 сѣ ѿпѣче ѿ фѣмѣе, карѣ сѣй фїе Мѿаре: ꙗр
 де чѣле че ѿѿ кѣрѿат, нїмене сѣ нѣсѣ ѿтїнгѣ.
 ла ѿчастѣ прївѣлице ѿѿ венїт шї фѣменле
 Сабїнїлѿр, пре ѿкѣрѿра фѣте лѣѿ рѣпїт Ро-
 манїї шїе Мѿерї.

В. 12.

Бѣтаѿ Сабїнїлѿр кѿ Романїї.

Дѿпѣ ѿчастѣ Якрон Краул Кїнѣнїлѿр сѿѿ
 скѿлат кѿ ѿрме ѿѿпра Романилѿр: Чї Ромѿл
 вїрѿнїдѿла лѿѿ ѿморѣт, шї Четатѣ лѿї сѿѿѿ
 стрїкат, ꙗр порѿѿѿлѿї ѿлтѣ нѿ ꙗѿ фѣкѿт,
 фѣрѣкѣт ꙗѿ порѿнчїт сѣ мѣргѣ кѿ сїне ла
 Рома, оѿнде ѿпрѣѿнѣ кѿ Романїї сѣ фїе Че-
 тѣцѣнї. Дѿпѣ ѿчѣл Сабїнїї, ѿкѣрѿра фѣте
 рѣпїсе Романїї, венїдѿ кѿ вїклѣшѿг ѿѿ прїне
 Рѿма, шї ѿѿ вѣтѿт пре Романиї: ꙗр Мѿерї-
 ле Романилѿр, каре ѿра фѣте Сабїнїлѿр ѿ-
 вѣндѿ ѿкѿм прѿнчї, кѿ рѿгѣчїонїле сале ѿѿ ѿ-
 прїт пре Сабїнїї, ка сѣ нѣле ѿмоарѣ кѣрѿа-
 цїї, шї сѣле ласѣ прѿнчїї фѣрѣ де Пѣрїнцї.
 Яшѣ

Ашк Сабиніи апой аѡ фѡкѡт легѡтѡрѡ, шѡ
 ашезѡмѡнт кѡ Романіѡ, ка Мѡѡриле, карѡ вѡр
 вѡрѡ, сѡ рѡмѡже кѡ Бѡрѡвѡціѡ, шѡ ла алт лѡкрѡ
 шѡ слѡжеѡ сѡ нѡсѡ сѡпѡе, фѡрѡ нѡмай сѡ
 тоарѡ, шѡ сѡ лѡкре ла кѡнепѡ шѡ ла лѡнѡ.
 Шѡ Сабиніѡ апредѡнѡ кѡ кѡ Романіѡ атрѡ то
 ате пѡрташѡ сѡ вѡецѡасѡкѡ: Четатѡкѡ дела Ро
 мѡлѡсѡ, Рѡма, аѡр попорѡ слѡ Нороѡлѡ дела
 Патрѡа лѡѡ Татѡе Домѡлѡ Сабинилѡрѡ, Кѡнри
 тѡсѡ сѡсе кѡме.

Л. 13.

Моартѡ лѡѡ Ромѡлѡсѡ.

Лѡпѡ че аѡ перит Татѡе Домѡлѡ Сабинилѡрѡ,
 Ромѡлѡсѡ синѡѡр стѡпѡнѡторѡ аѡ рѡмасѡ аѡтѡ
 рѡнѡлѡсѡ, шѡ кѡ кирѡинѡцеле мѡрѡнѡлѡсѡ, шѡ
 вѡрѡнѡ аѡмикѡшора пѡтѡрѡкѡ Сенатѡлѡѡ, аѡ перит.
 Кѡ Фѡинѡ ѡла ла локѡлѡ Капрѡѡ, шѡ кѡвѡнѡтѡнѡ
 кѡтрѡ Попорѡ, сѡлѡ аѡтѡнекатѡ вѡѡмѡкѡ, шѡ трѡ
 снѡте, шѡ тѡнѡте фѡкѡнѡлѡсѡ, сѡменѡѡ аѡто
 те пѡрѡциле аѡ фѡѡит: аѡр аѡпѡ че аѡ трѡкѡт
 аѡкѡ вѡѡме рѡкѡ, сѡлѡ аѡѡнатѡ Болѡрѡѡ, шѡ Попор
 ѡлѡ сѡ кадѡте пре Ромѡлѡсѡ: чѡ чѡѡ май пѡ
 тѡѡрѡнѡчѡѡ аѡ сѡпрѡитѡ аѡлѡ кѡѡтѡ, шѡ пре тоѡѡ
 аѡлѡ аѡдеѡнатѡ сѡлѡ чѡнѡстѡѡскѡ, кѡ сѡлѡ рѡпѡитѡ
 лѡѡмнеѡѡѡ, шѡ аѡ локѡ де аѡпѡратѡ, сѡлѡ фѡкѡтѡ
 лѡѡмнеѡѡѡ, аѡнѡ карѡ лѡкрѡ преѡѡѡсѡ аѡсте, кѡмѡ

кѣ ачѣшѣ арфи соморжт пре ромѣлѣс, кареле
37 де ани аѣ априциит. ашѣ Нородѣл саѣ
ашехат.

Пе времиле ачѣстѣ ла анал 4747 Халдеий
аѣ ачепѣт а авѣ априаци, ши чел дин тжю
аѣ фост Навонасар. Тот атрачест ани а 18-
дѣла ла Жидови саѣ фжѣт априат ахаѣ, каре-
ле 16 ани аѣ априциит. а анал 4763 ла Жи-
дови саѣ фжѣт априат Бзекѣа, кареле 29
де ани аѣ априциит.

Б. 14.

Шѣпте Край, карий дѣпѣ ромѣлѣс аѣ Отз-
нит.

Дѣпѣ Моартѣ лѣи ромѣлѣс а Отзпжнирѣ ро-
манилѣр а анал 4780 саѣ фжѣт Краю Нѣма
Помпилѣе, карѣ 41 де ани аѣ априциит, ши
ничий оун рѣзѣою наѣ фжѣт, чи ши Четѣции
ши Попорѣлѣи мѣлт аѣ фолосит, кѣ лѣри ши
ржнѣлѣе кѣне аѣ лѣс романилѣр, ши ла ани,
каре май наинте ѣра де зѣче лѣни, аѣ май а-
лаше доаш лѣни, адекѣ лѣна лѣи Іанѣарѣе,
ши алѣи Ѣзѣтилѣе, карѣ апой саѣ зис аугѣст,
ши ашѣ саѣ фжѣт сѣ фѣе атраѣи ани 12 лѣни.
Фжѣтаѣ Нѣма ши бани де арѣинт, каре де
пе Нѣмеле лѣи саѣ кемат Нѣмѣс, кѣ май на-
инте ѣра бани де пѣмжнт ши де лѣми.

Дѣпѣ

ДѢПЪ НѢМА ЛА РОМАНИ АЪ ОУРМАТЪ КЪ КРЪ
 ІЕ ТѢЛІЕ СѢСТИЛІЕ КЪ АНѢЛ 4821. АЧЕСТА ПРЕ ЯЛ
 БАНІ ІАЪ БИРДИТЪ, РѢМА СѢАЪ МІРИТЪ, ШІ ДЪ
 ПІЧЕ 32 ДЕ АНИ АЪ СТИПЖИТЪ, ЛОБИТЪ ДЕ ТѢНЕ
 КЪ ПРѢДНИХЪ КЪ КАСА ЛЪИ АЪ АРС. КЪ АНѢЛ 4853 АЪ
 ОУРМАТЪ ЯНКЪ МАРТІЕ НЕПОТЪ ДЕ ФАТЪ АЛЪИ НѢ
 МА, 23 ДЕ АНИ АЪ СТИПЖИТЪ. АПОЙ КЪ АНѢЛ
 4876 САЪ ФЪКЪТЪ ЛА РОМАНИ КРАЮ ТАРКВИИ
 ПРИСКЪ. АЧЕСТА АЪ АТЪРИТЪ РѢМА КЪ ЗИДЪ МЪ
 РЕ, ШІ АЪ ФЪКЪТЪ СКОКЪРИ ПРИНЪ КАРЕ АПА ДЕП
 ОУЛИЦЪ СЪСЕ СКЪРИ КЪ ТИКЕРЪ. ДѢПІЧЕ 37 ДЕ АНИ
 АЪ СТИПЖИТЪ, ЛАЪ СЪМОЖЪТЪ ФЕЧОРІИ ЛЪИ МА
 РТІЕ, КЪРЪА ОУРМАСЪ КЪ КРЪІЕ. ДѢПЪ АЧЪА
 АНѢЛ 4913 КРЪІА АЪ ВЕНИТЪ ЛА СЕРВІЕ ТѢЛІЕ
 АЧЕСТА КЪ ШЪКЪРИ МАРІ, ШІ КЪ БЪЩІ АЪ
 АТЪРИТЪ РѢМА, СЪА АТЪЮ АЪ НЪМЪРАТЪ МЪЛЦИ
 МЪ РѢМАНИАЪРЪ, ШІ САЪ АФЛАТЪ 84000 АФА
 РЪ ДЕ ЧЕИ ЧЕ ЛЪКЪА ЛА КЪМЪ, МЪЛЦИМЪ АЧА
 СТА КЪ ЧЪТЕ СѢАЪ АПЪРИТЪ, ШІ АЪ ФЪКЪТЪ РЪ
 ДЪЕЛІ, КЪМЪ СЪСЕ АЪВНЕ СЪАСТЕ, ШІ ФІЕЩЕЧИНЕ
 ДѢПЪ КЪТЪ АЪВЪРЕ АРЕ, СЪ АЪ ПОРЦІЕ. ДѢПІЧЕ
 44 ДЕ АНИ АЪ СТИПЖИТЪ, КЪ ВИКЛЕШЪГЪА ЛАЪ СЪ
 МОЖЪТЪ ТАРКВИИ СЪПЕРЪ, КАРЕЛЕ АПОЙ АЪ СТИ
 ТЪТЪ КРАЮ КЪ АНѢЛ 4957. АЧЕСТА ДѢПЪ ПЛЪЧЪРЪ
 СА ТОАТЕ ЛЪЪ МЕСТЕКЪТЪ, ШІ ЛЪЪ ТЪРЪВЪРАТЪ
 ТРЪФАШЮ, ШІ МАРЕ ТИРАНЪ АЪ ФОСТЪ КИНЪИ
 ПРЕ СЪАМЕНИ, ШІ НЕБЪГЪНЪДИ КЪ САМЪ, ПЕН
 ТРЪ АЧЪА САЪ НЪМИТЪ СЪПЕРЪСЪ, АЪДЕКЪ ТРЪ
 ФАШЮ

Фашю, шї кѣжнѣ ꙗ оура Романилѿр, карѣ
 ѿсѣ май ѿдаѿс фечорѣл лѣи фѣкжнѣ силѣ лѣ-
 креціей Мѣерїи лѣи Тарквин Коллатин, карѣ
 мѣаре, дѣпѣ ѿкара ѿчѣста пѣжнѣдѣсе Бѣр-
 батѣлѣи, шї тѣтжнесѣ шї прїѣтенилѿр, ꙗ
 пре сине ꙗнаинтѣ тѣтѣрѿр сѣд ѿморѣт, дѣ-
 пѣ каре лѣкрѣв народѣл порннѣдѣсѣ, ѿд лѣат
 ѿтѣпжнїрѣ дела ѿл, кжнѣ ѿра ла Ардеа,
 шї пѣрѣснѣдѣл ѿсташии, ѿл ѿд ѿлергат ла Рѿ-
 ма, ка сѣ ѿшѣхѣ тѣрѣдѣрѣтѣ, шї сѣши цїе
 ѿтѣпжнїрѣ: Чї Романїи ꙗкїжнѣдѣи порциле
 лѣд гонит, шї ѿшѣ кѣ тѣатѣ фамиліа са сѣд
 ѿдѣс, дѣпѣче 24 дѣ ѿнї ѿд ѿтѣпжнїт.

Пре Времїле ѿчѣлкѣ ла ѿнѣл лѣмїи 4894
 ла Жидовї сѣд фѣкѣт ꙗпѣрат Седекїа, каре-
 ле ѿд фогт чѣл дѣ пре оурумѣ ꙗпѣрат ѿл Іѣ-
 денлѿр, кѣ ла ѿнѣл 4900 Навоходоносѣр ꙗпѣ-
 рѣтѣл Халденлѿр ѿд лѣват Іерѣсалимѣл, шї
 пре Жидовї ꙗѣд ѿдѣс ꙗ ровїа Вавулѣнѣлѣи шї
 ѿшѣ сѣд фѣкѣт сѣфѣршїт ꙗпѣрѣціей Іѣдеи-
 лѿр.

ꙗ ѿнѣл 4914 ла Медї сѣд фѣкѣт ꙗпѣрат
 Дарїе Астїагес, кареле ꙗ ѿнѣл 4935 ѿд лѣват
 ꙗпѣрѣціа Халденлѿр.

Г. 15.

Консулїи, Диктаторїи, Магистрїи, шї
Трибуниї.

Дѣпзъ ачѣла Рѡманїи ꙗ́ а́нѣла 4981 а́ѣ ꙗ́чепѣ
а́шїи фаче Консулїи дої ꙗ́ локѣла о́унѣи Краї
ка де а́рфї о́унѣла рѣѣ, челаалат, кареле ꙗ́
токма а́ре пѣтѣре сѣла ꙗ́фрѣнѣхе, шї а́част
дерегѣторїе нѣмай, о́ун а́н сѣѡ поарте о́унѣ
ка шїїна, кѣ Дѣпзѣ ва трѣче а́нѣла ва фїи
о́унѣла динтрѣ челаалцїи, сѣ нѣсѣ цїе маре
чїи кѣ тоцїи сѣ фїе еѣн.

ꙗ́ а́нѣла дин тѣю Консула а́ѣ фост лѣкїи
їѣнїе Брѣт, шї Тарквин Колатин Бѣрватѣ
лѣкрѣцїей, чїи дела Тарквин кѣрѣна сѣѣ лѣ
шат дерегѣторїа, кѣ Рѡманїи наѣ сѣферїт, с
фїе чїнеба ꙗ́ Четате, кареле сѣсе кѣме Тар
квин, шї ꙗ́ локѣла лѣїи сѣѣ фѣкѣт Валерїе Пѣбли
кола. Шї ꙗ́ а́нѣла чел дин тѣю а́ѣ фост но
лаѡ Консулїи. Дѣпзъ нолаѡ а́нїи дела ꙗ́чепѣтѣ
Консулїилѡр а́лтѣ дерегѣторїе сѣѣ фѣкѣт л
Рѡма май маре дѣкѣт а́ Консулїилѡр, кар
сѣ нѣмѣ Диктатѣра, чел дин тѣю Диктатѣ
ла Рѡма а́ѣ фост лѣргїе. ꙗ́трѣчелаши а́н сѣ
фѣкѣт шї Магистер Бквїтѣм, а́дѣкѣ Кѣпї
тан де Кѣлѣрецїи, кареле сѣ а́скѣлте де Дїк
татѣр. Кѣпїтан де Кѣлѣрецїи ла Рѡма ꙗ́тѣ
фост Спѣрїе Касїе. ꙗ́ а́нѣла 16 дела ꙗ́четар
Кра-

Крамилар Породѣл Ромѣнск ѿсѣпринѣсѣ де Се-
нат, ши де Консѣли шѣс пѣс шиѣ ка пре не-
ще Жѣдекѣторѣй, ши ѿпѣрѣторѣй май марѣй, пре
карѣй ѿѣ кемат Триѣѣнос Плекис, ѿдекѣ Вѣ-
таѣй Породѣлѣй, прин карѣй сѣсе ѿпере де
ѿсѣпринѣсѣ Сенатѣлѣй, ши ѿ Консѣлилар.

Г. 16.

Децемѣриѣй. Триѣѣнѣй Милитарес.

Л ѿнѣл дела Видирѣ Ромѣй 301 ѿѣ ѿчетат
ѿтѣпѣнирѣ Консѣлилар, ши ѿ лок де доѣ
Консѣли сѣѣ ѿшезат сѣ фѣе зѣче вѣрѣци,
ла карѣй сѣ фѣе тоатѣ пѣтѣрѣ, ѿчѣщѣ кѣ кѣ-
вѣнт латинеск сѣѣ кемат Децемѣри. Л ѿнѣл
дин тѣѣ бине сѣѣ пѣртат, ѿ ѿлдонѣ ѿн
оѣнѣл динтѣрѣ ѣй ѿнѣме Апѣе Клаудѣе, силѣ
преѣ фатѣ фечолѣрѣ сѣ кѣрѣвѣскѣ кѣ ѣл, пре
карѣ Татѣл сѣѣ сѣѣ сѣморѣжт, ка сѣ нѣ сѣ
факѣ де рѣшине дела оѣн Децемѣир. Децем-
ѣирѣл ѿчѣста фѣинѣ сѣѣташѣ, ѿѣ фѣкѣт гѣл
чѣвѣ ѿ сѣѣсте, ши сѣѣ лѣѣват дела ѣл дере-
гѣторѣ ѿчѣста, ши ѣй сѣѣ сѣѣжнѣнт.

Л ѿнѣл 345 дела ѿтемеѣрѣ Ромѣй сѣѣ
фѣкѣт Триѣѣнѣй Милитарес, ѿдекѣ Генерарѣй,
сѣѣ Вѣтаѣй марѣй де сѣѣсте кѣ пѣтѣре ка ѣ
Консѣлилар. ѿчѣщѣ ѣра сѣѣташѣ, де ѿнѣй ѿ
наѣнте ѿѣ ѿчѣпѣт ѿкрѣщѣе ѿпѣрѣциѣ Романи
лар,

лвр, чи дѣлх трей ани Трибуній Милитарі
гарх сав фзкѣт Консѣлй.

Б. 17.

Дакїи вин ла кѣношинца Рѣманилвр.

Пре врѣмѣ Консѣлилвр ла анал аманте
венирѣ лѣи ХС 132, кжнд ера Консѣл Фѣлѣ
Флак, аѣ венит Дакїи ла кѣношинца Рѣмани
лвр, шї фзкжнд Рѣманїй рѣзвой асѣпра лвр
їаѣ вивит Консѣлѣ Флак, кареле аѣ пѣс дѣ
нхрѣ хотар цзрїй лвр.

Стзпжнрѣ Рѣмей прин Консѣлй, прин
Преторї, прин Трибуній, шї прин Дикт
торї 464 де ани сав сѣжрмѣт пзнх ла
Помпейю чел маре, шї пзнх ла Іѣліе Кесар.

А анал лѣмїй 4952 кжнд Кир аператѣ
Першилвр аѣ лѣват аперзїа Медилвр, шї
а Халдеилвр, ла Жидовї аѣ ачепѣт Архїереї
афї май марї, шї чел дин тжю Архїерѣв аѣ
фост Іисѣс, кареле бо де ани аѣ цинѣт ачас
тх дѣрегзторїе.

А анал 4986 Вгиптѣл сав сѣпѣс Перши
шилвр: гар а анал 5092 аѣ скззѣт дѣла Першї
шї сав аперцит а Династїй, адекз а До
мнїй.

А анал 5159 ла Макидонїкнї сав фзкѣт
аперат Алѣксандрѣ чел маре, кареле а анал

5164 аѠ взѠтѠт пре Даріе ѠпѠратѠл ПершилѠр, шѠ гѠѠ лѠѠат ѠпѠрѠціѠ, шѠ Ѡ ѠнѠл
 5171 аѠ мѠрѠт, шѠ ѠпѠрѠціѠ лѠѠѠ Ѡ патрѠ ѠпѠрѠціѠ сѠѠ ѠпѠрѠцит, аѠдекѠ Ѡтра Макидоніей, аѠ ВгиптѠлѠѠѠ, аѠ Асіей, аѠ Сиріей, карѠ сѠѠ зис шѠ аѠ ВавилонѠлѠѠѠ.

Ѡ ѠнѠл 5211 ПтоломеѠ ФиладелѠ ѠпѠрѠтѠл ВгиптѠлѠѠѠ аѠ черѠт дела Влеахар АрхіеѠрѠл ЖидовилѠр ДаскалѠ, каріѠ сѠѠ тѠлмѠчѠскѠ скриптѠра лѠціѠ беки де пре лимѠа ЖидовѠскѠ пре лимѠа ВлинѠскѠ, Влеахар гѠѠ тримис 72 де ДаскалѠ ЖидовѠ ѠвѠцаѠѠѠ Ѡтра мѠнѠдоѠѠ лимѠиле, каріѠ Ѡпой де пе жидовіе пе Влиніе аѠ тѠлмѠчѠѠт СкриптѠра лѠціѠ беки.

ла ѠнѠл 5322 Ѡ СиріѠ сѠѠ фѠкѠѠт ѠпѠрат ЯнтѠѠѠ Впифан, сѠпт кареле МакавѠейн сѠѠ фѠкѠѠт МѠченичи.

Ѡ ѠнѠл 5331 аѠ ѠчѠѠѠт МѠтѠлатіѠ аѠ сѠкѠрѠмѠѠ пре ЖидовѠ.

ла ѠнѠл 5332 МаркѠ Вмиліе КонсѠл РѠман аѠ взѠтѠт пре ПерсеѠ ѠпѠратѠл Макидоніей, шѠ пре ѠлѠвѠ кѠ доѠ фѠѠорѠ, шѠ кѠ сѠфѠатѠ аѠлѠѠ приншѠ гѠѠ аѠс ла РѠма, шѠ тоатѠ цара Макидоніей сѠѠ сѠпѠс РѠманилѠр.

§. 18.

Апзрацій Руманилвр.

Пе ла андл 5454 ла Рума ад фченст афи апзрацій, ши чел дин тжю апзрат ад фост Івліе Кесар, кареле ад кирзит пре Германій, пре Галї, пре Іспанї, пре Британї, ши пре Помпейо чел море. Чинчи сѣте де четзци ад пѣсѣпт бирѣл Руманилвр, май пре оурмз кѣ 23 де ране ад фост сѣморжт де Прїатенїи сѣл аптрѣ ал треилѣ ан ал апзрзцией сале де 5 де анї Битржн. Аптрз чей че лад сѣморжт сѣзиче, кз ад фост ши Брѣт, пре кареле аппримисѣ фїю, пре ачеста възжндѣл Івліе Кесар, ад зис: Ши тѣ фїюле Брѣте ѣши аичї.

Пе врѣмѣ апзрратѣлѣи ачестѣла ла Даки ад фост Краю Корилос.

§. 19.

Апзратѣл Август.

Апз Івліе Кесар сѣл фхкѣт апзрат Ѣктави Август; ачеста асѣпра Дакилвр 50000 де сѣташ ад тримис, карїи дѣлз мѣлтз взтае агеїа ад пѣтѣт сѣпри пе Даки сѣ нѣ трѣккз дѣнзрѣ. (а) ла Даки ѣра атѣнчи Краю Барвистам, сѣл кѣл Історикѣл Івстин ал нѣмѣнѣ Баравист (б).

ДЕЛА

(а) Зонора картѣ 23 ши 32. Тацит картѣ 2. кап 6. Бонфинїе ап Дикала 1- (б) Флор картѣ 4.

Дела Іѵліе Кесар, шї дела Єѡктавіе Аугѡст
чей дин тѡю ѿпзрацї а Рѡманилѡр, тоцї а-
пой чєлалцї ѿпзрацї ай Рѡманилѡр сав зис
Кесар Аугѡст.

А а̀нѡл 5469 а̀декѡ ѿнаїнте де венїрѡ
лѡї Хс кѡ 31 де а̀нї ла Жидовї сав фѡкѡт
ѿпзраѡт Ірѡд чєл марє, карєлє нѡ єра Жидов
де нѡм, чї дин нѡм стрѡин, кѡ єра Іаѡмєѡ
37 де а̀нї а̀ѡ ѿпзрацїѡт а̀чєстл.

Ла а̀нѡл дела Фачєрѡ лѡмїї 5500 а̀ѡпѡ
кѡм май де ѡѡчє сѡ нѡмѡрѡ, їарѡ а̀ѡпѡ кѡм
нѡмѡрѡ Климент Александрѡнѡл ла а̀нѡл
5538, їарѡ а̀ѡпѡ кѡм нѡмѡрѡ Бѡсєвіє Кєсѡрѡнѡл
ла а̀нѡл 5199, їарѡ а̀ѡпѡ кѡм нѡмѡрѡ Фєофил
Александрѡнѡл ла а̀нѡл 5320, їарѡ а̀ѡпѡ кѡм
ной нѡмѡрѡм а̀нѡл лѡмїї, ла а̀нѡл 5508, їарѡ
а̀ѡпѡ сокѡтѡла Жидовилѡр, шї а̀ латїнїлѡр
чєлѡр де а̀кѡм ла а̀нѡл 4000, а̀л ѿпзрацїєй лѡї
лѡї Аугѡст 45, а̀лѡї Ірѡд чєл марє 31, сав
нѡкѡт дин Марїа Фєѡѡра Дмнѡл, шї Дм-
нєзєѡ шї Мѡнтѡиторїѡл нѡстрѡ Іс Хс.

Л. 20.

Алцї ѿпзрацї ай Рѡманилѡр.

Аѡпѡ Аугѡст карєлє а̀ѡ мѡрїт ѿ а̀нѡл дела
Хс 14, а̀ѡпѡ чє май 58 де а̀нї а̀ѡ ѿпзрацїѡт
де 76 де а̀нї вѡтрѡн, ѿ ѿпзрацїѡм Рѡманилѡр
а̀ѡ ѡурмат Тивєрїє, карєлє 23 де а̀нї а̀ѡ ѿп-
рѡцїѡт,

рзцит, шї май пре оўрмз кѣ виклешѣгѣла
 Непотѣлѣи сѣѣ Гае пореклит Калигѣла сѣгрѣ-
 мат ѣѣ мѣрит ꙗ ꙗнѣла дела Хѣ 38 ꙗ 16 зиле
 ѣлѣи Мартіе, вѣтржн де 78 де ѣни. Япой
 ѣѣ ꙗпѣрзцит Галигѣла 4 ѣни шї 10 ѣни
 шї ꙗ ꙗнѣла дела Хѣ 41 ꙗ 24 ѣлѣи Іанѣаріе лѣѣ
 ѣморжт Касіе Херса май мареле Преторіанлиш
 вѣтржн де 29 де ѣни ѣѣ фост Калигѣла кжн
 лѣѣ ѣморжт.

Пре вѣрѣмѣ ꙗпѣратѣлѣи Галигѣла ꙗ Дакіѣ
 ѣра Краю Генивлинд.

Дѣпѣ ѣчѣла ла Рѣмани ѣѣ фост ꙗпѣрат
 Клаудіе, кареле 13 ѣни, шї 8 ѣни ѣѣ ꙗпѣ-
 рзцит, шї ѣтржвит кѣ мешешѣгѣла ѣѣ Нерон
 де Ягрипина Мѣлрѣ са ꙗ ꙗнѣла дела Хѣ 54 ѣѣ
 мѣрит вѣтржн де 64 де ѣни. Япой сѣѣ фѣѣ
 кѣѣт ꙗпѣрат Нерон маре Тиран, кареле дѣпѣ
 че 13 ѣни, шї 8 ѣни ѣѣ ꙗпѣрзцит, кѣжн
 ꙗ оўра тѣѣѣрѣр ꙗѣѣшї пре сине сѣѣ ѣморжт
 ꙗ ꙗнѣла дела Хѣ 68 ꙗ 9 зиле ѣлѣи Іѣнїе вѣ-
 тржн де 32 де ѣни.

Япой ѣѣ оўрмат Галѣа кареле ничї оўн ѣѣ
 ꙗтрѣг наѣ ꙗпѣрзцит, пре кареле Малѣон лѣѣ
 Рѣма лѣѣ ѣморжт вѣтржн де 70 де ѣни.

Япой ѣѣ ꙗпѣрзцит ѣѣтто 3 ѣни, шї
 зиле, ѣѣѣпра кѣрѣла скѣѣлжнѣѣсе Вителіе ѣѣ ꙗ
 ѣѣшї пре сине сѣѣ ѣморжт де 38 де ѣни вѣ-
 тржн.

Япой

Апой аѡ стхтѡт ѡпхрат вителіе, кареле
 аѡпх че оун аѡ ѡпхрхцит аѡ фост кирѡит,
 ши ѡморхт де Веспасіан де 57 де ани вх-
 трхн.

Аѡпх ачка аѡ оурмат Веспасіан вѡн ѡпх-
 рат, кареле аѡпхче 10 ани аѡ ѡпхрхцит, де
 69 де ани вхтрхн ѡ аѡа дела Хѡ 79 ѡ 24
 аѡаи іѡніе стхна проптит де мхниле челѡр
 че ера ани аѡ мѡрит, зикхна: кх ѡпхратѡ-
 аѡи сѡ каде сѡ моарх стхна.

Аѡпх Веспасіан аѡ оурмат Тит фечорѡл
 аѡи, кареле дои ани, ши май трей аѡни кхт
 аѡ ѡпхрхцит, ничи ѡзи нѡ аѡ лхсат, ѡтрѡ
 карѡ сѡ нѡ факх кѡйва вине. ѡтрѡ зѡ сѡ-
 ра ла чинх аѡѡкхнаѡши аминте, кѡмкх ѡ-
 трѡ ачѡ зѡ нимхнѡи вине нѡ аѡ фхкѡт, аѡ
 зис кхтрх чей че ера ла ел: Пріѡтенилѡр аѡ
 піерѡт зѡа. ѡ аѡа дела Хѡ 81 Септем-
 вріе 13 де 41 де ани вхтрхн аѡ мѡрит, ши
 ѡ локѡл аѡи аѡ оурмат Домитіан фрате сѡѡ
 маре Тиран, кареле де аѡ сѡи прин Фодле
 жѡнгіат аѡпх че 15 ани аѡ ѡпхрхцит, вх-
 трхн де 45 де ани ѡ аѡа дела Хѡ 96, Се-
 птемврие зиле 17 аѡ мѡрит. Апой аѡ ѡпхрх-
 цит Нерва ѡм вѡн, кареле нѡмай оун аѡ,
 ши патрѡ аѡни аѡ ѡпхрхцит, ши ѡ аѡа
 дела Хѡ 98, Іанбаріе 27 аѡ мѡрит вхтрхн
 де 68 де ани, аѡпх сине аѡ лхсат пре Тра-
 іан ѡтрѡ ѡпхрхціе.

Пе време ле ꙗко пратѣла ѿ Веспасіан, шѣ Тит
 Жидовій тоатѣ стѣпжнирѣ шѣ ꙗко пѣрѣдѣт, кѣ
 Рѣманій кѣ тоатѣ ꙗко сѣпѣс, шѣ ꙗко стѣрикат
 Іерѣсалимѣла, шѣ Бесѣрика сѣла ꙗко, шѣ пѣнѣ
 ꙗко пѣмжнт сѣ стѣрикат, ꙗко шѣ кѣт сѣла пѣнѣ
 Пророчіа Домнѣла ѿ Хѣ, кареле май ꙗко
 инте ꙗко Вѣангеліе зисѣсѣ, кѣ нѣба рѣмжнѣ
 пѣатрѣ пре пѣатрѣ. Гроахниче ꙗко фост невои
 ле Жидовилѣр пе ꙗко ꙗко времѣ, каре чине бо
 аше ꙗко шѣ четѣсѣ пре Іѣсиф Флавіе скрѣи
 торію Жидов, дин кареле оуനെ шѣ сѣла лѣнѣ
 пѣс ꙗко Історія Бесеричѣсѣ рѣмжнѣше де минѣ
 скрисѣ. Де ꙗко вѣрѣ нешине сѣ шѣ нѣмжрѣла че
 лѣр че сѣри ꙗко че кип, шѣ кѣ че фѣла ꙗко де модѣ
 те ꙗко перит ꙗко ꙗко ꙗко рѣхѣоу, ва ꙗко фла 133749
 де вѣрѣацѣ фѣрѣ де ꙗко ꙗко ꙗко мѣте мѣи, каре нѣ
 сѣла нѣмжрат. Фоарте мѣлцѣ сѣла дѣс ꙗко робѣ
 шѣ сѣла вѣндѣт, шѣ ꙗко тоатѣ лѣмѣ сѣла рѣсѣ
 пит, шѣ сѣла фѣкѣт вѣтжѣкѣрѣ ла тоате нѣ
 мѣриле, кѣм вѣдем, кѣ шѣ ꙗко ꙗко сѣнт. ꙗко
 часта ꙗко фост ꙗко ꙗко, шѣ вѣтаа лѣи дѣ
 нѣзѣс, пѣнѣрѣкѣ наѣ примѣт пре Хѣ Месѣ
 чѣла ꙗко вѣвѣрат Фіѣла лѣи дѣнѣзѣс, чѣ лаѣ рѣ
 тигнит пре вѣрѣче, шѣ лаѣ сѣморѣт, мѣкѣ
 кѣ сѣла фѣиѣна дѣнѣзѣс ꙗко ꙗко дин морѣи
 шѣ дѣлѣ 40 де зиле кѣ ꙗко ꙗко мѣрит сѣ
 ꙗко ꙗко ꙗко ꙗко Черѣри.

мисъ сѣсте асѣпра лѣи Дарнелес Краюл Дакилѣр.
 Фодрте маре рѣзкою сѣв фѣкѣт, май маре де
 кѣт тоате чѣле май динѣинте рѣзкоде але Ро-
 манилѣр, (а) ꙗ каре рѣзкою аѣ перит ѿпліе
 Консѣлѣл. Порнитѣл ꙗпѣратѣл Дометіан ши
 алт рѣзкою асѣпра Дакилѣр, дар ши ꙗтрѣ
 ачестѣ аѣ фост фѣрѣ де норок, ши аѣ перит
 ши Корнеліе Тѣск Кѣпитѣнѣл Преторіанилѣр,
 ши мѣлтѣ сѣсте (б) дѣпѣ ачѣстѣ кѣтае аѣ
 мѣрит Дарнелес Краюл Дакилѣр, ши ꙗлокѣл
 лѣи ꙗ Крѣіе аѣ оѣрмѣт Декевал сѣм ꙗкѣцѣт
 ꙗ лѣкрѣрилѣ сѣстей, ши ла тоате гѣта, каре
 ле ꙗ 17 ани кѣ мѣлте рѣзкоде аѣ сѣстенил
 пре Рѣмани, кѣт ꙗѣ фѣкѣт, де кѣ бани аѣ
 кѣмпѣрат пѣчѣ дела ѣл, ши бир аѣ фѣгѣ-
 дѣит ꙗ тот аѣнѣл сѣи дѣ.

ꙗ аѣнѣл дела Хѣ 87 Домитіан ꙗпѣрат аѣ
 фѣкѣт рѣзкою асѣпра лѣи Декевал, чи кирѣ-
 инца аѣ фост алѣи Декевал. ꙗ аѣнѣл 92 Ро-
 маний ꙗрѣши сѣв кѣтѣт кѣ Дакіи, ꙗр бирѣинца
 аѣкѣм ѣра а Дакилѣр, аѣкѣм а Рѣманилѣр,
 алтѣ нимика вѣрѣдник де поменире нѣсѣв фѣ-
 кѣт ꙗтрѣ ачѣст рѣзкою. ꙗ аѣнѣл 94 ꙗпѣра-
 тѣл Домитіан пѣина май маре пестѣ сѣсте
 пре оѣн Іѣліан лѣѣ тримис асѣпра Дакилѣр,
 кареле бѣрѣзтѣкѣше дѣна рѣзкою, аѣ ꙗторѣ ꙗфѣ-
 гѣ

(а) Ѣифіаин. (б) Ячѣлаши.

гъ пре Дакїи. Декевал възжнд ачест лѣкрѣ,
 шї фїица акѣм кѣтрѣ скрѣ шкѣ трас сѣс-
 тѣ лав пѣдрѣ, шї порѣчина ла ай сѣи
 сѣ тае лѣмнеле, трѣпиниле лѣѣ ѣкрѣкат кѣ
 хайне де сѣсте. Романїи ѣшелаци де ѣтрѣ-
 нѣрекѣла сѣрїи, аѣ сокотит кѣмкѣ ноав сѣ-
 сте де Дакїи аѣ венит, шї темжндѣсѣ ѣпѣ-
 шї май нанте, сѣѣ ѣторѣ ѣнапой азсина
 бирѣица несѣвѣршитѣ. (а)

Б. 2.

Бѣтзиле ѣпѣратѣлѣи Траїан кѣ Дакїи.

Ѧпѣратѣла Траїан вѣжнд сѣ шѣкрѣ рѣшинѣ
 Романилор чѣ де пре вѣрѣмѣ ѣпѣратѣлѣи До-
 митїан, шї ка нѣ Дакїи кѣ бирѣла, карѣ
 ѣ тот аѣнѣла ѣл ѣѣѣ дела Романи, дин зї ѣ
 зї май нѣтѣрѣниѣи сѣѣе факѣ, дѣка сѣѣ фѣ-
 кѣт ѣпѣрат, ѣѣѣшї ѣл ла аѣнѣла дела Хѣ 102.
 аѣ аѣде сѣсте аѣсѣпра Дакилор, шї бѣтала чѣ
 май ѣтѣю сѣѣѣ аѣвѣт ѣ Дакїа, оѣнде ѣсте а-
 кѣм ѣрѣѣѣла нѣ де парте де Тѣрѣда ѣ кѣм-
 пѣла, карѣ Ромѣнїи шї аѣстѣзїи ѣл кїамѣ
 кѣмпѣла лѣи Траїан. Ѧтрѣ аѣчастѣ бѣтае фѣар-
 те мѣлѣи динтрамѣндѣоав пѣрѣциле аѣ перит.
 ѣѣрѣ динтрѣ Романи аѣтѣца сѣѣ рѣнит, кѣт
 ѣ

(а) Дїѣн Касїе ѣ Долитїан. Сѣвѣтонїе Карѣѣ 8.
 Кап 6. Бѣвѣтропїе Карѣѣ 7.

ꙗ тоатъ сѡстѣ Рѡмѡнѣскѡ нѡсаѡ афлат кхр
 пе де аждне сѡ лѣце ранеле, пентрѡ ачѣл
 ꙗсѡшѡ ꙗпзратѡл Траіан шѣѡ дат кзмѣша сѡ
 сѡ факъ кхрпе, касѡ лѣце пре чей рѡниці
 дѡпѡ кзтаа ачаста дакѡй саѡ трас ла Мѡниці
 дар лѡсѡе оўндл дин чей май марѡ прест
 сѡшеле Рѡманилѡр ловинаѡѡ, ꙗѡ ꙗторѡ
 фѡгѡ. Мѡлци дин дакѡ аѡ кзѡѡт, дар ма
 мѡлци аѡ фост принѡш. (а)

Б. 3.

Дакиѡ фак паче кѡ Рѡманѡй.

Декевал Краюл Дакилѡр ꙗфрикошинѡсѡсѡ, ꙗ
 датъ аѡ тримис ла ꙗпзратѡл Траіан сѡамен
 де чинсте, черѡнд паче, кѡмба воѡ ꙗпзратѡл
 ꙗпзратѡл Траіан аѡ пофтит сѡѡ дѣ дакѡй
 ѡрмеле, шѡ оўнкѡтеле чѣле де рѡѡѡѡѡ, шѡ п
 Мѡщери, шѡ пе тоци чей че дела Рѡманѡй аѡ
 фѡрит ла дакѡй, сѡри Рѡманѡй, сѡри соци д
 ай Рѡманилѡр фѡе, шѡ Четѡциле сѡле стр
 че, шѡ сѡсте ꙗтрѡнеле сѡ нѡ цинѡ, шѡ д
 тот пѡмѡнтѡл Рѡманилѡр сѡ ꙗсѡ: шѡ пр
 Прѡтенѡй Рѡманилѡр Прѡтенѡй, ꙗр пе врѡж
 машѡй Рѡманилѡр врѡжмашѡй сѡѡ цѡе: ꙗтр
 ачаста кип ва фаче паче. Декевал Краюл Да
 килѡр, мѡкар фѡрѡ де воѡ, тот аѡ прѡимѡ
 ачѣсѡ-

(а) Дѡшн Васѡе ꙗ Траіан.

меній, карій са фзчк, ка кѡм арфи фѡци
 дела даки, ши ар врѣ сз спѣ апхратѡлѡ
 лѡкрѡри де трѣба рязкоулѡи, іарз єи вол к
 ітржнд ла апхратѡл, сзл сѡморѡ: Чи ф
 инд прѣпѡс дѣспрѣ єи, прѣ оунѡл ла кинѡр
 тржгндѡл, аѡ мѡртѡрсит аѡевѡрѡл. Декевал
 вѡжнд кѡ кѡ ачѣста нимика нѡ аѡ пѡтѡт ф
 че, аѡ черѡт дела апхратѡл сѡи тримицѡ п
 лонгин Повѡцѡиторѡл сѡшилѡр, ка сѡ ворѣѡ
 скѡ кѡ єл де паче, де врѣме че іасте гата с
 факѡ сѡи чева порѡничі апхратѡл. Декевал
 аѡ доѡжндит ачѣста дела апхратѡл, кѡ ап
 хратѡл аѡ тримис прѣ лонгин, прѣ карелѡ
 кѡт аѡ сосит ла даки, аѡ порѡничит Декевал
 де лѡ прѡнс, ши іаѡ зис сѡи спѣ сфатѡ
 риле апхратѡлѡи Траіан, іар де нѡ ба врѡ
 афаче ачѡста лѡва сѡморѡ. Декевал ши апх
 ратѡлѡи Траіан аѡ скрис, кѡмкѡ де нѡва єр
 та прѣ даки, ши де нѡва фаче кѡ єи паче
 ва сѡморѡ пе лонгин. Апхратѡл Траіан іаѡ
 рѡспѡнс, кѡмкѡ лѡи нѡи іасте атѡта де вѡ
 ца лѡи лонгин, кѡт ітржнсѡ сѡ пѡе ши рѡ
 зкоул, ши пачѡ. Іа ачѡст рѡспѡнс Декевал
 сѡѡ фѡарте мѡніат, лѡз нѡ іадѡтѡ аѡ сѡм
 рѡт прѣ лонгин, кареле маі наинте апѡкжнд
 аѡ кѡѡт сѡтравѡ, ши аѡ мѡрит. (а)

І. 5.

(а) Діон Кассіе. Сифилин і вѡца лѡи Траіан.

Г. 6.

Траіан Фаче Под де піатрз песте
Дѡнзре.

Бѣтаа чѣ май де пре оўрмз кѡ Дакій.

Лтрачѣа ѿпхратѣла Траіан минѡнат Под
 де піатрз ѡѡ фѣкѡт песте Дѡнзре, кѡ възинѡ
 кѡ трѣчерѣ ѿколо, шѡ ѿ коаче песте Дѡнзре
 мѡлтѡ ѿпедекаре шѡ зѣбавѡ фаче, пентрѡ ѡ-
 чѣа ѡѡ сокотит сѡ факѡ под песте Дѡнзре,
 шѡ ѿтрачест кип сѡ рѡдичѣ дин пичоареле
 ѡѡшѡ ѡпѡдекѡ грѣ ка ѡчѣа. Дечѡ кѡ дѣдѡ-
 ѡѡ ѡпѡкѡндѡсѡ де ѡѡкрѡл подѡлѡ ѿтрачелаш
 ѡн ѡѡ сѡвѡршит. Минѡнат Под ѡѡ фост
 ѡчестѡ, шѡ ѡ зидире ка ѡчѣа, ка карѣ наѡ
 май възѡт ѡоареле, шѡ кѡ ѡневое сар пѡтѣ
 крѣде, ѡр май кѡ грѡ сар пѡтѣ спѡне, де
 нѡсар ведѣ шѡ ѡстѡзѡ оўрмеле шѡ рѡмѡши-
 цеде ѡѡ ѿ фѡндѡл Дѡнзрѡй ѡ ѡкѡл, каре
 май пе оўрмѡ сѡѡ кѡемѡт Тѡрнѡл ѡѡ ѡевер-
 рин. Кѡ ѡѡзрѡй шѡ кѡ оўмпѡзтѡрѡй ѡпринѡ
 кѡрѡѡл ѡпей, шѡ ѿтрѡлтѡ партѡ ѡѡѡтѡндѡ ма-
 тка ѡпей, ка сѡ подѡтѡ ѡѡкра ѡ ѡемѡю, шѡ
 де ѡтѡнѡй пѡнѡ ѡстѡзѡ рѡмѡне поменирѣ
 ѡѡкрѡлѡ ѡчестѡ ѿпрѡѡнѡ кѡ ѡлѡй Траіан, кѡ
 шѡ ѡстѡзѡ рѡмѡнѡй ноѡри кѡндѡ ѡпрѡек кѡр-
 ѡѡл врѡднѡй ѡпе, ка динѡѡ де ѡчѣ ѡпрѡѡлѡ
 сѡ

сѣ факѣ лак, сав май мѣлтѣ апѣ сѣсе адр-
не, ачест лѣкрѣ ꙗл зик: Троиан, ка кѣм ар-
зиче, кѣ ачел лѣкрѣ ꙗсте аскменѣ лѣкрѣлѣи
лѣи Траіан, кареле ꙗтрачел кип аѣ фѣкѣт
кѣ Двизрѣ, кѣнд аѣ фѣкѣт Подѣл песте ꙗ.

Мизримѣ, шѣ ꙗнзлцимѣ Подѣлѣи ачестѣл
кѣм сѣ скріе, ашѣ аѣ фост, адекѣ пе доав-
зечѣ шѣ патрѣ де пичоаре, сав стѣлпѣи,
Стѣлпѣи ѣра де пѣатрѣ чоплитѣ, шѣ ꙗпатрѣ
корнѣри тѣлтѣ, шѣ ашѣ ѣра де ꙗналци,
шѣ де лѣци, кѣт дин фаца апей ꙗѣс тот
стѣлпѣл ѣра де 150 де пичоаре ꙗналт, шѣ
лат де 60. (Пичорѣл, кѣм сѣ ꙗцелѣѣе аичѣ,
ꙗсте ѡ мизрѣ Математичѣски, атѣта де
маре кѣт ꙗсте оун пашю де ѡм, кѣнд оум-
блѣ ꙗ воа лѣи, шѣ кѣнд нѣ пѣшѣѣе Пашѣ
де чей марѣ:) шѣ фѣѣѣе каре стѣлп дин чей
че цинѣ Подѣл де 170, шѣ дела оун пичор
пѣнѣ ла алтѣл Болтѣ ѣра фѣкѣтѣ, шѣ дѣ-
сѣпра болтелѣр ѣра подѣл кѣ пѣатрѣ ꙗток-
мит, шѣ нѣтѣд. Тот подѣл ачела нѣмай
ꙗтрѣи аи сав сѣвѣршит кѣ неспѣсѣ а Рѣма-
нилѣр кѣелѣлѣлѣ, каре под апой ꙗпѣратѣл
Адріан лѣѣ стѣрикат.

Дѣпѣ ачѣл ꙗ анал дела Хѣ 105 трекѣнд
ꙗпѣратѣл Траіан кѣ ѡшилѣ ꙗ Дакѣл, аѣ мерѣ
аѣсѣпра лѣи Декевал, кареле нѣѣ фѣцит, чѣ
де фацѣ стѣнд, шѣ ка ꙗчѣ май депре оур-
мѣ

мѣ не бое тоатѣ не воинца шѣѣ пѣс, гроузни-
 кѣ, шѣ крѣнтѣ вѣтае, мѣлтѣ моартѣ, шѣ
 вѣрсаре де сѣнѣ саѣ фѣкѣт, шѣ мѣлтѣ вѣрѣ-
 ме ꙗ кѣмпѣнѣ аѣ стѣтѣт вѣрѣдинца, а кѣм
 спрѣш парте, а кѣм спрѣ алта плѣкѣнѣсѣ.
 Май прѣ оѣрмѣ ꙗкѣрѣвѣтѣнѣсѣ Рѣманѣй, ꙗ-
 демнѣци де ꙗпѣратѣл Траѣли, кареле шѣ ел
 ꙗпрѣднѣ кѣ сѣташѣй вѣтѣнѣсѣ, аѣ лѣсат
 пилѣз ла тоатѣ лѣмѣ, кѣт пот Рѣмѣнѣй,
 кѣнѣ вѣрѣѣ, шѣ сѣ пѣн кѣ тот дѣдинѣсѣл.
 Дѣчѣ ашѣ дѣмикѣнѣсѣ аѣ аѣжѣнс ла Сарми-
 загѣтѣѣѣ Чѣтатѣ, ꙗ карѣ ера Скашѣнѣл Крѣ-
 еск аѣлѣй Дѣкевал. Ячѣстѣ Чѣтатѣ ера ꙗ Ар-
 дѣл ꙗ цинѣтѣл Хацѣгѣлѣнѣ, оѣнде а кѣм ꙗсѣ-
 те Хинѣдоара. Яшѣ тот цинѣтѣл ачѣла сѣ-
 пѣнѣнѣл шѣе Рѣманѣй, шѣ дѣнѣ извалѣ аѣ
 ꙗтрат ꙗ Чѣтатѣ вѣртѣс стѣнѣдѣле ꙗ конѣтрѣ
 Дакѣй, аѣтѣта кѣт шѣ Мѣверилѣ лѣр прѣ Рѣ-
 манѣй чѣй май наинѣте принѣш ла Дакѣй, дѣз-
 вѣрѣкѣнѣдѣй, дѣвѣй ꙗй ардѣ кѣ лѣминѣй апри-
 се. Ялѣтеле аѣ вѣгат сѣтравѣ ꙗвѣѣтѣѣрѣ, шѣ
 аѣ де венѣ Рѣманѣй ла ꙗле, сѣрѣй де кѣма ꙗ-
 ле пе Рѣманѣй, кѣ кип сѣшѣй аратѣ кѣнѣ ꙗ-
 нимѣ спрѣ ей, шѣ ка сѣле рѣкорѣѣскѣ Ферѣкин-
 цѣла сѣстенѣклѣй, ле да вѣѣтѣѣрѣ сѣтрѣвѣитѣ,
 де карѣ лѣкрѣ шѣ рѣѣтатѣ аѣлѣр негѣнѣдинѣ
 Рѣманѣй сѣстѣниѣци де Рѣзѣвоѣ еѣ, ка сѣшѣ
 стѣжѣмпѣрѣ кѣладѣра сѣѣтѣй. Чѣ май тоѣй кѣцѣ
 аѣ

аѢ кѣѢт дин ачѣ кѣѢтѢрѣ, аѢ мѢрит. Май
 пре оѢрмѣ Дакій де тот дѣхнѣдѣждѣиндѣсе,
 ꙗ май мѢлте локѢрѣ аѢ нѢс фок Четѣцїй.
 Фоатре маре ваѣт, шї плѣне Ѣра, оѢнїй де
 Ѣтравѣ, аѢцїй де фок, аѢцїй де сабїе перинд.
 Грохникѣ привѣлѣ аѢ привит аѢѢнчї Годре-
 ле, кѣ Дакїи май боа ꙗ кѣѢѣе сѣ моарѣ,
 дѣкѣт вїй сѣ фїе сѢпт Ѣтѣпѣнїрѣ Рѣмани-
 лѣр.

Дѣчї дѢпѣче мѢлте мїй де Дакї аѢ перит,
 шї дин Рѣмай ꙗкѣ нѢ пѢцинїй аѢ кѣѣѣт, тот
 цинѢтѢл Дакїлѣр лаѢ кѢпрїне Рѣманїй. Де-
 кеваа Краюа Дакїлѣр пѢцинтел денѢ аѢ фост
 прїс де Рѣманї, чї тот аѢѢнчї аѢ скѣпам.
 Дар май пре оѢрмѣ вѣхѣндѣшї тоатѣ Ѣас-
 тѣ пїердѢтѣ, шї Дара ꙗ мѣна Рѣманїлѣр
 венїтѣ, перѣинд тоатѣ нѣдѣѣѣѣѣ, шї темѣ-
 дѢсѣ, ка нѢ кѢмѣа вїѢ ꙗ мѣна вѣхѣмашї-
 лѣр сѣ каѣѣ, сїнѣѢр Ѣл шѣѢ фѣкѢт моарѣ.

Лепзратъ Траіанъ, дъпчѣ савъ ѡморѣтъ
 сѣши пре синѣ Краюа Дакиларъ Декѣвалъ, ла
 нѣла дела хѣ 105. (рѣ:) аѣ порѣнчитъ де гавъ
 тѣктъ капѣла, ши (прекѣмъ скріе діѡнъ ꙗ Тра-
 іанъ) " лаѣ тримисъ ꙗ Рѡма, ши, веніна да-
 ,, кіа сѣптъ стѣпжнірѣ Рѡманіларъ, Траіанъ аѣ
 ,, аѣѣ ꙗ трѣнса Колоніѣ (аѣдекъ лѣкѣиторіа де
 ,, Рѡмані). Вистіеріиле лѣи Декѣвалъ, мѣкар-
 ,, кѣ лѣѣ фѣстъ аѣкѣнс сѣптъ рѣѣла Саргѣціа нѣ
 ,, департе де Четатѣ, ꙗ карѣ авѣ скѣѣнѣла,
 ,, савъ афлатъ. Пентрѣкѣ Декѣвалъ, ꙗторкѣнѣ
 ,, ꙗ траалтѣ парте апа прин чѣи, че ꙗи цинѣ
 ,, ꙗ рогіе, ши сѣпжнѣ ялѣіа рѣѣлѣи, мѣре гре-
 ,, штѣте де ярѣинтъ, ши де яѣр, ши кѣте ал-
 ,, те ѡкѣмпѣтѣрѣ авѣ, ши се пѣтѣ крѣца, ле
 ,, грѣмѣднѣсѣ ла ѡлаалтѣ, ши аѣкоперінѣѣле кѣ
 ,, боловані, ши кѣ пѣтра, ярѣши аѣ слово-
 ,, зѣитъ апа ꙗ ялѣіа сѣ. Яфарѣ де ачѣстѣ,
 ,, вешмѣнтѣрилѣ, ши кѣте сѣнтъ де ачѣсташи
 ,, фѣлаю, прин ачѣлши рѣкѣ лѣѣ аѣкѣнс прин
 ,, вѣрлоѣѣѣ, ши пре ѣи, дѣпчѣ аѣ испрѣвѣитъ
 ,, лѣкрѣла, аѣ порѣнчитъ, де гавъ ѡморѣтъ, ка
 ,, се нѣсе дескѣпере, че савъ фѣстъ фѣкѣтъ, Чѣ
 ,, Бикіа, ѡѡѣла, ши прѣтенѣла лѣи Декѣвалъ,
 ,, карѣле шѣ ачѣѣѣѣ, кѣжнѣ ла рогіе, аѣ спѣсѣ
 ,, тоѣте Вистіеріиле. ,,

Пхнх ачї сжнт Кввнтелє лбї Дїѡн, дин
 карє тѣтѡшї се нѡ ѿкїзї, кѡ дѡарѡ тот ѿѡ-
 рѡл, шї Арцїнтѡл лбї Декєвал лар фї афлат
 ѿпхратѡл Траїан; кѡчї скрїє лѡзїє (1), кѡм-
 кѡ ѿ аѡл 1543. кѡнд стѡпхнѣ ѿ Арѡл За-
 полѣ чел тинѡр кѡ Майкѡса Ізабєлла, нїскаї
 пєскарї Рѡмжнї пєскбїнд ѿ апа Стрѣюлбї,
 карєлє їастє Варгєцїа лбї Дїѡн (2) атѡта аѡр
 аѡ афлат ѿ Галбєнїєтѡцї, кѡт аѡ ѿкѡркат
 брѡ кѡтєва карѡ, шї оўнїї дин тржншїї аѡ
 трєкѡт ѿ Молдѡва кѡ банї кѡ тот, темжнѡѡ-
 се дє Гєѡргїє Мѡнаѡл, Тѡторѡл лбї Заполѣ,
 шї вїстїарїѡ Арѡлѡлбї, карєлє шї ѣл аѡ гѡ-
 сїт дѡпѡ пєскарї ѿ лѡкѡл ачєла дєстѡл ѿѡр,
 чї нѡ їаѡ фѡст спрє фѡлѡс, пєнтрѡкѡ дѡпѡчє
 лѡѡ ѡмѡрѡт Нємцїї, тоатѡ аѡкѡрѣ лбї аѡ мєрс
 ѿ маѡна ѿпхратѡлбї Фердїнѡнд чєлбї дин
 тѡїѡ, прє врємїлє дє аѡкѡм ѿкѡ се афлѡ, шї се
 сапѡ дєстѡлє Кѡмѡарє ѿ Арѡл, маї вѡртѡс ѿ
 цѡнѡтѡл Хацєгѡлбї, ѿ карє аѡ фѡст шї Вар-
 мїсѡгєтѡѡ, їарѡ нѡ оўндє їастє аѡкѡма Хїнє-
 дѡара, прєкѡм вѡїѡ арѡтѡ маї ѿколѡ, ѿ чѣлє
 чє вѡїѡ скрїє дєспрє Рѡмжнї, карє їарѡшїї ѿ
 парѡграфї (II) лєвѡїѡ ѿпхрцї, кѡ сѡсє лѡвѣ-
 скѡ кѡ чѣлє чє аѡ скрїє рѡпѡсѡтѡл Пхрїнтєлє
 Клѡнн

(1) De Republ. Rom. Lib. 12. Sect. 2. Cap. 1.

(2) Vide Baudrand Geogr. et Volf. Lazium I. c.

Клѣин , ши сѣсе поатѣ кѣлѣце деприн [Кзрин-
 даре , ши лега ла ѿ лалѣ , ка кѣ вѣме сѣсе
 айкѣ тоатѣ Історіа Рѿмжнилѿр ѿтипзритѣ ,
 Ячаста сѣва плинн кам тѣрѣѣ , ши нѣ ѿ вѣ-
 ца чѣлѿр че сѣнт де вѣрѣтѣ ; кѣчн тоатѣ І-
 сторіа Рѿмжнилѿр іасте лѣнгѣ , ши вѣца но-
 стрѣ скѣртѣ ; чн нѣ ва стріка нимикѣ , де се-
 ва гѣтн де тѣпзрн ши май тѣрѣѣ , ватѣр пре
 вѣнтоарѣ вѣме ѿ Непоцилѿр , сѣѣ ѿ Стрѣне-
 поцилѿр , нѣмай сѣсе вахѣ ѿдатѣ ѿтѣпзритѣ ,
 кѣчн сокотѣше , кѣт вине нам ѿвѣ ной , дѣкѣ
 ѿрѣѣ лѣкрат ѿша Мошн , ши Стрѣмошн
 ношри .

Ка се нѣсе ѿтѣмпле се морю , ши прин
 моартѣ мѣ сѣсе ѿпѣдече тѣпзритѣл Історіей ,
 карѣ дѣчн ѿнаинте трекѣ се винѣ , мам со-
 котит , се лас кѣприндерила , фѣрѣ де каре
 почю фн , ши семѣ ѿпѣк се фак оѿн Вѣтракт
 дин Історіа чѣ че пре ларг ѿам скрис ѿлим-
 ка дегинѣскѣ деспре Рѿмжнн , ѿпой ѿчела сѣл
 даѣ Тѣпографіей чнн Крѣшн , карѣ нѣ моаре ,
 ка дин трѣнсѣл ѿтот ѿнѣл сѣсе тѣпзрѣскѣ ѿ-
 тѣта , кѣт ва ѿкѣпѣ пре доав коале , дѣпѣ
 кѣм ши ѿчн оѿрѣѣѣѣ : Чн тѣ ѿ Історіа де ѿн
 тѣпзритѣ , ѿлок де ѿ 6. пѣне ѿ 5. пентрѣѣѣѣ
 ѿчн оѿрѣѣѣѣ :

Деспре Апзрцірѣ, Ашезхмѣнтѣл, шї
Мѣрцинле, сав ѿтѣрзле Дакїей.

Дакїа се Апзрціѣше А чѣ вѣке, каре ѿаѣ Аѣвине
сѣпѣс, шї А формѣ де Провинциѣ ѿаѣ Ашезат
Апзратѣл Траїан, шї А чѣ нѣоаѣ, пре карѣ
ѿаѣ Атемеат Апзратѣл Аурелїан.

Дакїа чѣ вѣке аѣ фост дѣ стѣнга дѣ-
нзрїй, кѣм кѣрѣ А Мѣрѣ нѣгрѣ (1), шї ѿта-
рзле ѣй аѣ фост дѣпѣ Птоломїѣ (2) дѣнз-
рѣ, Тѣса, шї Мѣнцїй Карпатѣлѣй, че дески-
линѣск Оѣнгарїа дѣла Полонїа, Нїстрѣл, шї
Іграсѣл, каре іасте Прѣтѣл (3). Ашѣ дѣрѣ Дѣ-
кїа вѣке дѣпѣ Птоломїѣ кѣпрїндѣ А сїне пар-
тѣ Оѣнгарїей чѣ дїн Тѣсѣ пѣнѣ А Ардѣл,
Мѣрамѣрѣшѣл, Бѣковїна, Ардѣлѣл, Бѣнатѣл,
Цѣра Рѣмѣнѣскѣ, шї Мѣлдова пѣнѣ А Прѣт,
чї аѣцїй Аѣторїй Атїна Дакїа вѣке дѣспре Рѣ-
сѣрїт пѣнѣ А Мѣрѣ Нѣгрѣ, дѣпѣ аѣкѣрѣрѣ
пѣрѣрѣ Бѣсаракїа, аѣкѣм Бѣцѣкѣл (4), А кѣ аѣр
фї

- (1) Claud. Ptolomæus Lib. 5. cap. 8. Eutropius Lib. 8. Author Miscellæ Lib. 10. Sextus Rufus, in Bre-
viario. &c. (2) Loco citato. (3) Bruzen in Di-
ctionario Tom. V. Hofmannus in Lexico. Tom II.
Christ. Cellarius Lib. 2. cap. 8. Sect. 4 LXXXIV.
(4) Vide Bruzen in Dictionario Tom. II. Mre
Moreri in legrand Diction, Historique Tom. II.

Фѣ фост ѿ партѣ а Дакїей чїй вѣкї, прекѣм
шї май (наинте де асе кѣпринде де Тѣрчї,
се цинѣ де Молдова. Дакїа чѣ вѣке, дѣпѣ
кѣм скріе Сѣзтѣс рѣф (1), аѣ аѣѣт ѣпреѣѣр де
зѣче сѣрї ѿ сѣтѣ де мїй де паши, аѣекѣ ѿ
мїе де мїй, сѣѣ оун милїѿн де паши.

Дакїа чѣ ноѿв дин противѣ аѣ фост дѣ
дрѣпта дѣнзрїй, кѣм кѣрѣ ѣ Марѣ Нѣгрѣ
(2); чї марциниде сїй нѣсе пот ѿтѣрѣ, ка
але Дакїей чїй вѣкї; пентрѣѣкѣ нѣмай аѣтѣта
скріѣ (3) дѣспре дѣнса, кѣ аѣ фост аѣшезѣтѣ
ѣкѣте ѿ партѣ а Месїилѿр, аѣекѣ ѣтрѿв пар-
те а Бѣлгарїей, шї ѣѣѣѣѣѣѣ а Сѣрѣвїей, Сѣз-
тѣс рѣф зиче, кѣ шї ѣтрѿв партѣ а Дарданїей,
зича лѣї Сѣзтѣс рѣф ѿ ѣтѣрѣѣѣ Іѿрнандес,
(4). Яша дарѣ Дакїа чѣ ноѿв аѣ фост дѣпѣ
кѣм се нѣмѣск аѣѣм Церїле, ѣтре Бѣлгарїа,
Сѣрѣвїа, шї Ялѣанїа, ѣчепѣнѣ дин чѣл дѣ-
дрѣпта Цермѣѣре ал дѣнзрїй, шї кѣпрїзѣнѣ
дин тѣѣѣѣѣѣѣ кѣте ѿ партѣ. Пре каре Церї
дѣспѣрѣнѣѣѣѣѣ дѣла ѿ лѣлѣѣ, ѣса Дакїа чѣ
ноѿв се ѣпѣрѣѣѣ ѣ чѣ рѣпоѣѣѣ, in Ripensem,
шї ѣ чѣ Мишлѣѣѣѣѣѣ, in Mediterraneam, пре

кѣм

(1) in Breviario Rer. Rom. (2) Paulus Diaconus,
sive Auctor Miscellæ Lib. 10. Vopiscus in Au-
relianum, Eutropius &c. (3) Ibidem Authores, II. cc
(4) in Libro de Regnor. et temporum Success.

към братъ Ішійнцарѣ деспре амжндоахъ Іпз-
циле Ргсзритѣлѣи, шї а Іпѣсѣлѣи, Notitia
utriusque Imperii Orientalis, et Occidentalis.
чѣ де Панчирол тжакѣитъ, шї де Грѣвіе Ітѣ-
пзритъ І Томѣл ал шѣптеле, паѣина, сав
листѣл 1754. Ірз нѣ Дакїа чѣ вѣке сав Іпзр-
цитъ І Ржмоасъ, шї Мишлокоасъ, прекѣм се
Ішалъ, шї сав Ішелат чей че висѣхъ, шї
аѣ висат ачаста; кзчї деспре Іпзрцитѣ Дакї-
ей чей вѣкї токма мїка се четѣше І Ау-
торїи чей май вѣтржнї, де вей аѣ афаръ ѡ
парте аїї, карѣ сав кемат Provincia Collia,
прекѣм шї аїтзхї се кїамъ Цара Мѣнтенѣ-
скъ. вѣхї Аналѣктеле аѣи Замосїе Кап 5.

І 7.

Деспре Іпеле, шї Четѣциле Дакїей вѣкї.

Іпеле чѣле май марї, шї май кѣносѣте аѣе Дакї-
ей вѣкї аѣ фост чѣле патрѣ, прин каре сав
дескилинит дела аѣте Цѣрї, аѣекъ, дѣнзрѣ,
Туса, Нистрѣл, шї Прѣтѣл, прекѣм сав зис
І І 6. чї аѣ авѣт Дакїа вѣке шї аѣте рж-
ѣрї, мзкаркѣ деспре джиселе май пѣцжн аѣ
скрис Авторїи чей вѣтржнї; пентрѣкѣ Мѣрж-
шѣл сз нѣмѣше де Птоломѣѣ (1) Равѣн,

аѣ

(1) Lib. 3. Cap. 8.

де Стравон (1) Марисѿс, де Анонимѿл дин
 Равенна (2) Марісіа, де Плініе (3) Мо-
 рос, ши де Корніліе Тачит (4) Марѿс. Кѿсе
 ꙗкъ се нѿмѣше де Тачит ꙗ локѿл ꙗдатъ май
 сѿс аѿс, деспре кареле зиче Беатѿл Ренан ла
 Замосіе (5), кѿмкъ ар требѿи четит Крѿсѿс
 сѿс Крѿсѿс, кѿм се кіамъ Кришѿл ꙗ лимѿа
 Лзгинѣскъ пжнъ ꙗзіѿа де астиѿи. Деспре
 Стрѣю фінндкъ аѿ пост мѿлт вестит, пен-
 трѿ афларѿ сѿпт джнѿл а вистіеріилѿр Краю-
 лѿи Декевал, май мѿлциѿ аѿ скрис; деспре ѿлт,
 кареле нѿ мѿлт шаѿ скимѿат нѿмеле чѿл кѿ-
 трѿн, (кѿчи май де демѿлт се нѿмѣ Ялѿта)
 ꙗкъ нѿ сѿс оуїтат Скріиторїи чѿй веки, да-
 рѿ деспре чѿлелалте ꙗпе кѿргѿтоаре аде Дакїей
 веки, кѿм сжнт Тѿрнѿвиле, ѿмешѿриле, ѿи-
 рѿтѿл, Ілоница, ш. ч. фѿрте пѿцин се
 афлѿ скрис. Дин потривѿ деспре Четѿциле,
 ши ѿрашеле Дакїей веки атѿтѿ ам афлат,
 ши мїам ꙗсемнат, кѿт аде скріе, ши аде тѿ-
 пѿрїи пентрѿ ачѿка нѿ воеск, пентрѿкѿ мѿне-
 воеск а аѿѿице кѿт май кѿрѿнд ла ачѿлѿ,
 дин каре кѿ мѿлт май маре фолос вѿр аѿвѿ
 Р ѿ м ж н и .

Аша

(1) Lib. 7. pag. 211. (2) Lib. 4. cap. 14. (3)
 Hist. Nat. Lib. 4. cap. 12. (4) Ann. Lib. 2.
 (5) in Analectis Antiqu. Dacic cap. 2.

Ашадарз ачелаш Птоломѣѡ ѿ картѣ май
 сѡе нѡмитз скріе, кз ѿ Дакіа вѣке пре вѣ-
 мѣ ѿпиратѡлѡи Марк Юреліе Антонін, кжд
 ши ѿл трзѣ (1), аѡ фост 44: де Четциѡ, ши
 ѡраше, оунеле аколѡ гзсите де стрзмошіѡ но-
 щри, алтеле де ѿсѡши ѿпиратѡл Траіан саѡ
 дирѣсе, саѡ де йунов фзкѡте, прекѡм вом
 вѣдѣ, пзшінд май наните. Динтрѡ атятѣ
 Четциѡ ши ѡраше ничѡ оуна наѡ ремас ѿ-
 трѣгз пжнз ла ной, чи ѿкз сѡпт стрзмошіѡ
 ноши чиѡ вестичѡ, аѡпзчѣ аѡ ѿчепѡт асе мжн-
 ка ѿй ѿтре сине оунѡла пре алѡл, прин бар-
 барѡи чей, че аѡ нзвзлит прѣсте ажншіѡ, аша
 саѡ стрикат, ши саѡ прзвѡшит тоате то-
 кма дин темей, кжт локѡл лѡр ѿкз аневое,
 ши кѡ фодрте маре ѡстенѡлз ѿл пѡтѣм щѡ,
 ши кѡноаще. Вѡ силнѡдѡмз спре ачаста, аде-
 кз се щѡл локѡриле, прѣвнѡде аѡ фост зидите
 Четциѡле, ши ѡрашеле Дакіѡи, кжте кзрѡи
 мѡдѡ венит ла мжнз ѿ Рѡма, ѿ Бѣч, ѿ Ярдѡл,
 ѿ Пѡща, ши аичѡ ѿ Бѡда, тоате лѣм четит,
 ши аѡм афлат, кѡмкз Четциѡле, саѡ ѡраше-
 ле Дакіѡи чѣле де Птоломѣѡ скрісе аша аѡ фост
 ашез те.

Рѡкѡнѡм, оунѡде гѡсте аѡкѡм Рѣгинѡла,
 нѡ департе де Гѡргіѡ, аѡпз кѡм скріѡ ѡртѣ-
 ліе

(1) vide Ioan. Iacob. Hofmanni Lexicon.

ліе (1), Лазіе (2), Брѣжен (3), Хофманн (4), ши Баѣрранд (5); чи ѣѣ, кареле май ѡ-
 дѣсе ѡри ѡм сокотит ѡшезжмнтѣл ши ѡл
 Рѣгвинѣлѣи, ши ѡл Гѣргіюлѣи, дрепт ѡчѣл жѣ-
 дев, кѣ Рѣконіѣмѣл лѣи Птоломѣѣ наѣ зѣкѣт
 оѡнде зѣче Рѣгвинѣл, чи май вѣртос іѡсте Гѣр-
 гіюл; пентрѣкѣ Четѣциле чѣле май веки, кѣ-
 ре наѣ фост ѡраше май де фрѣнте ши мѣлт
 ѡпопорѣте ѡ Цѣри май пре ѡжме, ши пре
 дѣлѣри ѡѣ фост фѣкѣте, іѡрѣ Рѣгвинѣл зѣче
 пре шес, ничи сѣ четѣще, кѣ Рѣконіѣм ѡр
 фи фост Четоте де фрѣнте, ши мѣлт ѡпо-
 порѣтѣ.

Докирѡна, саѣ Докирѡва лѣи Птоломѣѣ
 ѡѣпѣ Лазіе (6) ѡрфи Рѡна, Четѣцѣл Оѡнгѡ-
 ріей, нѣ департе де ѡченѣѣл Тусей, чи ѡѣпѣ
 ѡртеліе, Хофманн, Брѣжен ѡ локѣриле май
 сѣс ѡдѣсе, ши Корнейлде ѡ Дікціонарію іѡсте
 Сатмарканіа, ѡ Вармеїа Сатмаріюлѣи, Паро-
 ліссѣл дела Птолотѣѣ, ѡ Тѡвѣл лѣи.

Пѣвтингер се нѣмѣще Пороліссѣм, ши се нѣ-
 не ѡ партѣ Дакіей чѣ май де кѣтрѣ Рѣсѣрит, пре-
 кѣм се нѣне ла Птоломѣѣ ѡ чѣ майде кѣтрѣ мѡѡх
 ноANTE.

(1) in Thesaur. Ant. (2) de Republ. Rom. (3)
 in Dictionar. (4) in Lexico. (5) in Geograph.
 (6) de Republ. Roman.

ПТЕ. Де Шпоміе (1) се ддече ѿскрипція ачаства. Cocceio Umbriavo Decurioni Augur. Nem. Pontifici Civitatis Paralisensium Provinciae Daciae, Cocceius Severus Filius Patri Pientissimo. ꙗ карѣ Паролиссѣм се нѣмѣше Паралиссѣм, ши се вѣде афи фост маре ѿраш, чи локѣл, ꙗ кареле аѣ фост нѣл поч ѿтзрѣ, тѣ ꙗ чаркѣ ꙗ Молдова, доарѣ оунде ꙗсте Рѣдѣцѣл. Вехѣ ши пре Кристофор Цѣларіе (2)

Яркобадара дѣпѣ ачѣлши аѣторѣ аѣ фост, оунде ꙗсте аѣѣм Хотинѣл ꙗ Молдова.

Трифѣлѣм, ѿрашѣл Дакеѣй дела Птоломѣѣ (3), пре кареле Пѣл Діаконѣл (4) ꙗ нѣмѣше Триплѣм, дазіе, ши Брѣжен зик, кѣ аѣ фост, оунде ꙗсте Филѣсіа, лок міе некѣноскѣт, дрѣпт ачѣл дин граѣврилѣ лѣнѣимей, ши лѣцимей, сѣпт каре пѣне Птоломѣѣ Трифѣлѣмѣл, мисе вѣде, кѣ аѣрѣ фост, оунде сѣнт аѣѣм Фокшѣнѣй.

Патрѣдана, сѣѣ Патрѣдава, карѣ ѿ пѣн Птоломѣѣ ꙗтрѣ Трифѣлѣм, ши ꙗтрѣ Карѣндана, дазіе зиче, кѣ сѣр кіема аѣѣм Петрѣдѣорѣф,

чи

(1) Erud. Antiq. Miscel. pag. 193. (2) in Geogr. Antiq. Lib. 2. cap. 8. Sect. 4. (3) Lib. 3. cap. 8. (4) in Hist. Mescella. Lib. 19.

чи май ѿцелепѣше се вѣде ѿфаце ѿпїліе ла
Бадрана (1), кжнѣ крѣде ѿфї Сагѣл Петро-
дан.

Карсидана, сѣв Карсидѣва, оѹрмжнѣ лѣи
Лазїе (2), Хофман, Бадрана, шї Брѣжен
скрїѣ, кж ѿрфї Кѣрима, Сагѣл Цереї Мѣнте-
нїши де кжтрѣ Молдова.

Оулпїанѣри ѿѣ фост доѡш, оѹнѣл ѿ Дар-
данїа, кареле дѡпж ѿчѣл май тжржїѣ сѣв нѣ-
мит Івстинїана ѿдоѡш, їарѣ ѿкѣма се нѣмѣ-
ше дѡпж Лазїе (3), лжтинѣше вїлла Проко-
пїана, дѡпж ѿлїїи Вѣлпїа, карѣ ѣ ѡ четѣцѣи-
кж ѿ Сїрвїей, ла ѡтарѣл де кжтрѣ Бѣлгарїа;
ѿлтѣл ѿ Дакїа вѣкѣ, деспр ѿкжрѣл ѿшезжмжнт
мѣлїи мѣлте жик, чи мїе мїсѣ май паре ѿ-
цжнѣ кѣ ѿчѣл, карїи скрїѣ, кж ѿѣ фост ѿше-
зжт Оулпїанѣмѣл Дакїей векї, оѹнде їасте
ѿкѣма ѿрадїа маре; пентрѣкж шї градѣрїле
лѣнїимей, шї ѿ лжцимей, сѣпт каре се пѣне
де Птоломїѣѣ, ѿкж ѿтжреск ѿчѣста. Вехї пре
Бадрана (4), шї пре Хофман (5).

Нѣпѣка, сѣв Нѣпока дѡпж Їѿков Шпѣнїе,
(6), ѿома Рейнїсїе (7), шї Сѣртѣрїе Оѹрсѣт
(1)

(1) in Geographia. (2) de Republ. Rom. (3) Lo-
co citato. (4) in Geograph. (5) in Lexico. (6)
Erud. Antiq. Miscell. pag. 168. (7) Class. I Inscript.
168. pag. 185.

(1) аѡ Фост, оунде іасте аѡма Кладѡл, іа-
рѡ нѡ оунде іасте Бѡза і Варміція Дѡжчей, пре-
кѡм сав ішлат чей, че аѡ оурмат лѡи іа-
зіе, пентрѡкѡ Гентенція чѡлѡр дин тѡю се
вѡде асе ітѡри ши прин іскрипція чѡ і
Кладѡ афлатѡ, картѡ се аѡдче де Фридѡлски
сѡпт нѡмерѡ ѡ сѡтѡ шѡпте.

Патрѡисса, сав Патрѡисса, ши Патависса
Птоломѡ ѡ пѡие ітѡрѡ Нанѡка, ши ітѡрѡ Га-
лине, аѡекѡ ітѡрѡ Кладѡ, ши ітѡрѡ Тѡрѡа, сав
Сигѡтѡл дин Марамѡрѡш, (вѡзі май іѡос
Діѡрна); ашадарѡ нѡ поате се фіе Брашѡл,
прекѡм се вѡде аѡоі іазіе (2), ничі Кладѡ-
ѡл, аѡпѡкѡм ісѡ наре лѡи ѡртеліе (3),
ши алѡра; чи май зичѡш, кѡ Патрѡисса аѡ
Фост оунде іасте аѡма Бѡза, сав Дѡжѡка,
пентрѡкѡ аша Галине аѡкѡдѡ кам спре іпѡс
дела Патависа, пре кѡм пофтѡѡе Криѡофор
Цѡлларіе і Гѡѡграфіа вѡке, Картѡ 2. Кап.
8. Секція 4. Нѡм. 90.

Галлиніе, аѡпѡ кѡм скріе Замосіе (4),
аѡ Фост оунде є Тѡрѡа, пре кѡм ізіѡа де
аѡтѡзи аратѡ лѡѡа, і кареле аѡ Фост зиди-
те, ши май алес подѡта четѡцій чѡій веки,
карѡ

(1) de Not. Rom. apud Grævi. Tom. XI. pag. 633.

(2) de Republ. Roman. (3) in Thesaur. Geogr.

(4) in Analectis Antiq. Dacie. cap. 9.

карѣ ши ѿкъм се вѣде. Вези Діерна май ѿ цос.

Преторіа Аугѣста, дѣпѣ към скріѣ Хофманн, ши Бадранд, істе Брашѣл.

Гандана, сад Гандава, каріи оурмѣхз лѣи лѣзіе, скріѣ, кѣ арфи Шигишоара, іарѣ ѿліцій зик, кѣ арфи Гѣчава; Градѣриле лѣнцимей, ши ѿле лѣнцимей іїи, чѣле де Птоломѣѣ ѿсемнате, май кине се къвин Гѣчѣвей.

Аугѣста Дакіей ріѣ сад тупѣрїт ѿ лѣгдѣн ла ѿнѣл 1541. де Михаїл Виланован, ши іарѣши де Вернард Сулван фѣрѣ де лок, ши ѿн, Аугѣстіа; кѣчи ѿша зисѣ нѣсе май ѿфлѣ, ѿѣ фост, дѣпѣ към цѣн чѣи май мѣлци Аугторї, оунде істе ѿкъма Іѣшѣл, кареле се нѣмѣще дела попорѣл че се кіема Іѣшїи, де спре карїи ѿша къвѣнтѣ Крїстофор Целларїе ѿ Геѣграфїа вѣке, Карт. 2. Кап. 8. Гѣкція 4. „ спре рѣзѣрїт сѣпт Прѣт ѿѣ лѣкѣнт Іѣшїи, „ іскрїпція . . . . дела Грѣтѣр пѣцина 259. „ нѣм. 8. арѣ . . . . Praef. M. Dacorum Ias- „ sior. ѿдекѣ Praefectus municipiї Dacorum „ Iassiorum. Іѣрѣ фїиндекѣ дѣпѣ ѿчѣла сад „ фѣкѣт ѿвнчѣю, де ѿрашеле сад нѣмїт де- „ ла Нѣмѣриле, каре лѣѣ лѣкѣнт, є токма „ де ѿ крѣде, кѣ Капѣл Рѣмжнїлѣр Іѣшѣл, „ кареле істе ѿ Дакїа вѣке, істе Мѣннчїлѣл „ Іѣшїилѣр . . . . оуна цїне къ ной лѣѣка Хол- „ ценїе,

„ щеніє, тжакѣина пре ѿртѣліє, паѣина
„ 96. „

Оутидана, саѿ Оутидава дѿпз лахїє,
Бавдрана, ши Брѿжен ꙗ Кзрциле май сѿс нѿ-
мите, ар фи фост, оунде ꙗсте акѿма ѿдор-
хѣюл ꙗ Секѿіме.

Маркодана, саѿ Маркодава лѿи Птоло-
мѿс, аѿ фост, дѿпз лахїє (1), ꙗ Молдо̀ва ла
Мзрочѣщїи, ѿпт милѿри департе спре Амѿзї
ноапте де ѿча̀ва, прекѿм скріє Хофманн ꙗ
Дикціѿнарюл Географичѿск.

Зиридана, саѿ Зиридава кз сар кіема̀ а-
кѿма Таргаро̀д, кѿ 40. де милѿри де паши
департе де ѿча̀ва спре амѿзї, скріє Бав-
драна, ши Хофманн ꙗ Кзрциле май сѿс а-
дѿсе.

“ Сингида̀ва, четатѿ Дакїєи ла Птоло-
„ мѿс (зиче Бавдрана ꙗ Географїє) акѿма
„ прекѿм жѿдекз Іуторїи чѿи май мѿлци,
„ ꙗсте Веґедїнѿл, ѿрашѿл Оунгарїєи чѿи
„ де прѿсте Дѿнзре, ла а̀па Тѿсеи, оунде се
„ барсе ꙗтрѿиса Мѿрзшѿл, де кзтрз ѿтарѿл
„ Арѿкѿлѿшї; ꙗрз лахїє ѿ тжакѿлцие а̀фи
„ Ію̀дѿл дин Арѿл, чи май дѿсз крѿде ꙗ-
„ сте тжакѿирѿ чѿ дин тжю. „ Ішиждѿрѿ зї-
„ че ши Хофманн кѿ Брѿжен.

Іпѿ-

(1) Loco citato.

Рамидава, кѣм скріе Лазіе (1), пре кареле ꙗ оурмѣзъ Сѳртеліе, Баѳдрѡнда, Хофманн, шї Брѳзен, ѡр фї ѡкѣма Рѳпица, Сѳршѣлѣл Цѳрїи Мѳнтенїши, сѡѳ ѡл Молдѡвей лжнѣ ꙗпа Сѳрднссѣлѣшї.

Пїрѣм, ѡбнѣ Лазїе, кѣшї ꙗї оурмѣ Баѳдрѡнда, шї Брѳзен, ѡрфї Медїашѣл днн Ярдѣл, чї вїне ꙗскѣмнѣ Хофманн (2), кѣ ѡшезѣмѣтѣл де Птоломѣѳ дѡ Пїрѣмѣлѣшї, нѣсе кѣвїне Медїашѣлѣшї: мїе ꙗкѣ мїсе вѣде, кѣ Пїрѣм, четѡтѣ Дѡкїей дѣла Птоломѣѳ трѣбе се фїе ꙗ Молдова, нѣ депѡрте де Хѣс, пентрѣкѣ ѡшѡ пофтѣск Градѣрїле де лѣнѣїме, шї лѣцїме, чѣле дѣла Птоломѣѳ.

Вѣхїдава, ѡбнѣ Баѳдрѡнда, шї Хофманн ѡѳ фост, оунде ꙗсте ѡкѣма тѣргѣл Хѣс ꙗ Молдова лжнѣ ꙗпа Прѣтѣлѣшї.

Палѡда, оурмѣндѣ лѣшї Лазїе, Сѳртеліе, Баѳдрѡнда, Хофманн, шї Брѳзен, кѣ тоцїи зїк: кѣ ѡр фї фост, оунде ꙗсте Блѣкїшфѣлѣ ꙗ Ярдѣл: Чї ѣѳ, фїїндѣкѣ нїче Блѣкїшфѣлѣлѣ ꙗл шїѳ, оунде ѡр фї ꙗ Ярдѣл, нїчї градѣрїле чѣле де лѣнѣїме, шї лѣцїме, сѳпткарѣ се пѣне Палѡда де Птоломѣѳ, ле поч ѡфлѡ ꙗ

(1) de Republ. Roman. Lib. 12. Sect. 2. cap. 1.

(2) in Lexico universali.

† Ярдѣла, май зичѣш, ка Палѣда Дакіей чѣ
 дела Птоломѣѣ се ѿ черкым † Кжмпѣл лѣнг
 дела Молдѣва; пентрѣкк Блѣкишфѣла † кк нѣ-
 май атжта † семнѣхъ † лимѣа Ѣхѣскк, кжт
 Кжмпѣл Рѿмжнилѿр.

Здрѣбара, сав Здрѣвара, оурмжнѣ лѣи
 Нигер, Баддранѣ, ши Брѣхен зик, кѣ ар фѣ
 Тимишѣбара дин Бжнат, Градѣриле лѣнѣимѣи,
 ши ѣле лѣцимѣи, каре дѣ Птоломѣѣ Здрѣв-
 реи, † кк ѣчагта се вѣд ѣ ѿ † тѣри.

Лазисис, Лизисис, сав Лазигис четатѣ Дѣ-
 кіей дела Птоломѣѣ, кѣмкѣ ар фѣ пост локѣл
 Лѣорѣалос дин Ярдѣла де лжнгѣ Криш, скрѣѣ
 Лѣзіе, Баддранѣ, Хофманн, ши Брѣхен †
 Кѣрциле чѣле май ѣдѣсе ѿри нѣмите. Бѣ де
 локѣл Лѣорѣалос нѣми ѣдѣк ѣминте, чѣ кжнѣ
 † вѣцам † Кѣлѣж сѣпт П П. Іѣхѣвѣицѣи, мергжнѣ
 † тот ѣнѣл † Вармѣциѣ Краѣней † Ношфалѣѣ
 ла Фратѣле Мжнемѣ Префѣктѣл Баронѣлѣи
 Волфганг Бѣнфи, рѣпосѣтѣл Домѣл Миѣха-
 на Грѣкѣл, кареле маѣ кресѣѣт ла † вѣцѣтѣрѣ
 ши тотѣѣѣна трѣкжнѣ дела Хоѣдин прѣла Ѣ-
 тѣл, чѣсе кѣмѣ Болѣга, ѣрѣ оунгѣрѣѣѣ Шѣ-
 сѣшвар, ѣпа Кришѣлѣи, † трѣ доѣѣв Криѣнѣи ѣ
 ле Кришѣлѣи, каре ѣколѣ лжнгѣ Болѣга се †
 прѣѣнѣ ла сѣлалтѣ, де кѣтрѣ Хоѣдин, ѣм вѣ-
 зѣт зидѣриле оунѣи Чѣтѣицѣи май марѣи, де
 кжт ѣсте Четатѣ Бѣда, † карѣ скрѣѣ ѣчѣстѣ;

даръ етрикате, шї оурлбїте: Кхсиле дин четате фкз фтрѣ атхта ера де ржсїпїте, кхт аге лїсз кѣношкѣ темікрїле де пздѣрѣ, че крескѣсе принтрз джиселе, шї пре лжнгз тоатз четатѣ. Дѣпз хїса лутѣрїлѣр ачї нѣмїцїи ашадарз, шї градѣрїле де Птоломіѣ ѣсемнате, нѣ фхрз де темію мїсз паре, кз ф локѣл ачїста ар фї фост лїхїсїс четатѣ дакіей.

Ярцидава, саѣ Ярцидана дакіей дела Птоломіѣ, кѣмкз ф локѣл ачїла аѣ фост, оунде гасте акѣм Ярцишѣл, дин Цара Мѣнтенѣскз, еѣкѣрос даѣ лѣї лажїе, Баѣдрана, Хофманн, шї лѣї Брѣзен, мжкаркз Баѣдрана, шї Брѣзен смїнтѣск, зїкжнѣ, кз Ярцишѣл гасте ф Молѣова.

Тїрїскѣм, саѣ Тарос четатѣ дакіей; аѣпз кѣм скрїѣ де лїсле (1), Хофманн (2), шї Баѣдрана (3), аѣ фост, оунде сжнт Тжрговїшїи, пре апа Іалонїцїи; арїпт ачѣл фхрз де кале аѣ скрїс лажїе, шї Брѣзен, кз Тїрїскѣм акѣм се нѣмѣще Тѣрѣ.

Вармїсегетѣса, карѣ шї Оулпїа Трїїана саѣ нѣмїт дела фпзратѣл Трїїан, аѣ фост ф цїндѣл Хажїгѣлѣї, пре локѣл че сз зїче Вархѣю, лжнгз ѣатѣл Градїшка, пре кѣм тоцї

(1) in Atlante. (2) in Lexico universali. (3) in Geograph.

тоци Авторій, ши чей вѣкй, ши чей мижло-
чій, ши чей май де кѡрѣнд, мзртѡрисек, ѿ-
скрипциле ѿтзрѣек, ши пїетриле чѣле дин оур-
адитѡл зидѡрилѡр єій пжнз ѿ хїѡа де а-
стзхї ремасе, нѡмай кжт кз кѡ стригаре нѡ
ѡратз ѡдеврѡл. Дете ѡдоѡщї деспре ѡчаста?
четѣше: пре Замосїе (1), пре Лэхїе (2), пре
Ѣртелїе (3), пре Панчирѡл (4), пре Верторїе
Оурсат (5), пре Фридвалски (6), ши пре ѡл-
циї, карїї цнїѡї помени ѿ Параграфїї оур-
мзторї.

Удата, сѡѡ Якве, ѡдекз ѡпеле, Ѣрѡшѡл
Дакїей, кареле ѡша се нѡмѣше де Птоломѣѡ,
наѡ пост ѡирилѣ, фзрз оунде їсте Цїѡаѡѡл
ѿ Арѡѡл, петрѡкз ѡколѡ їсте Бѡе сѡѡ Ѣкзл-
дзтѡаре ши ѿ хїѡа де ѡстзхї, ши де Птоло-
мѣѡ ѿкз кам ѡша сз ѡшѣзз. Вїзї пре Кри-
стѡфор Цѡллѡрїе (7).

Нентїдѡѡа, хїче Хофманн (8), кз ѡр-
фи пост, оунде їсте ѡкѡма Бїстрица ѿ Ар-
ѡѡл де кзтрз Молдова. Градѡриле лѡнцїмей,
ши ѡле лзцимей сѡпт каре ѡпѡне Птоломѣѡ,
ѿкз нѡ мѡлт смнцтеск дела Бїстрицз.

Тїа-

(1) Analact. Antiq. Dacic. (2) de Republ. Rom.
Lib. 12. Sect. 2. (3) Thesaur. Geogr. (4) Com-
ment. in Notit. Dignit. &c. (5) de notis Romanor.
(6) Inscript. Dacic. (7) in Geog. Ant. q. Lib. 2. cap.
8. Sect. 4. (8) in Lexico universali.

Тіасѣм дела Птоломѣѣ, де іасте адевзрат,
 кѣ аѣ фост, оунде іасте акѣм Ціѡаѡѣла, пре
 кѣм зиче лажіе, ші дѣпѣ джисѣла Баѣдрѡна,
 Хофманн, ші Брѣжен, ѡдата лѣи Птоломѣѣ
 наѣ фост ѡраш, фѣрѣ нѣмай Бѣи; чі Гра-
 дѣриле Тіасѣмѣлѣи нѣсе кѣвин Ціѡаѡѣлѣи:
 Дрепгачѣка оунтѣндѣмѣ ла Градѣриле, сѣпт
 каре пѣне Птоломѣѣ Тіасѣмѣла, май зичѣш,
 кѣ Тіасѣм аѣ фост, оунде іасте Чичѣѣла, сѣѣ
 Оунгѣрашѣла, оунгѣрѣѣѣ Балваніѡш варааліа,
 і Вармеѣіа Гѣлнокѣлѣи дин лѣвѣтрѣ.

Зѣѣгма, ѣрашѣла Дакіей дела Птоломѣѣ,
 і Таѣла лѣи Пѣдтінгер, карѣ і ѣриѣинал нѣ-
 май і Бѣѣѣ се афлѣз і Бисѣлиѡтѣка чѣ іпѣрѣ-
 тѣскѣ, се іѣѣмнѣ і марѣинѣ Мѣрѣшѣлѣи,
 май іѣѣс де і іѣра ѣтрѣѣюл і трѣнѣѣла, ші
 динѣѣс де Ціѡаѡ, аша дарѣ чѣркѣ Зѣѣгма,
 оунде хаче акѣма Чигмѣѣла; нѣ оунде іасте
 Кѣѣѣѣла, преѣм се ішѣлѣ Раіѣгамѣр кѣ Алѣта-
 мѣр, сѣѣ оунде іасте Ѣас-Шіѣишѣла, преѣм
 зиче лажіе кѣ оунѣѣторіи сѣи: Вѣѣи дѣпре а-
 чѣѣѣѣ пре Цѣлларіе, ші пре Брѣжен, і скрисѣ-
 риле, дѣпре каре ші май наинѣѣ ам кѣѣѣн-
 тат.

“ Тибіѣскѣм, ѣрашѣла Дакіей, (зиче Хоф-
 „ манн) і марѣинѣ Іаѣиѣилѡр лѣнѣз апа
 „ Тѣса і партѣ Оунгѣріей чѣ де прѣѣѣѣ Дѣ-

Фратеріа, зиче Целларіе (1), кз дѣлх Пто-
ломѣѣ адъ фостъ фтрх Вармисогетѣса, ши фтрх
Дѣнзре. Нигер ла Брѣжен (2) сокотѣше, кз а-
кѣма сар кіема Жѣргѣн, каре кѣвхнт немай
аѣзхнѣла ф лімеа ноастрѣ чѣ Рѣмѣанѣскѣх, ф-
сѣмй зик, кз Фратеріа аѣ фостъ, оунде гѣсте
аѣкѣм Ціюл; пентрѣкѣх Сѣрѣціа, прекѣм зиче
лазіе (3), аѣфн нѣ поате, ши пентрѣх зиса лѣй
Целларіе, ши пентрѣх Градѣриле, сѣпт каре се
пѣне де Птоломѣѣ.

“ Пинѣм, сѣѣ Пинон, (зиче Брѣжен)
„ ѣраш аѣ Дакіей. Птоломѣѣ Карт. 3. Кап 8.
„ фл пѣне фтрх Фратеріа, ши Амѣтріѣм. Нѣ-
„ меле дѣкѣма дѣлх Нигер фй гѣсте Фистѣ-
„ на, фтрх дѣлх лазіе Винѣѣл. „ Чи ѣѣ нѣ
пѣю лѣса сѣ фіе Винѣѣл, пентрѣх Градѣриле
лѣнѣимей, ши аѣле лѣцїмей, сѣпт каре се аѣшѣ-
зѣ де Птоломѣѣ, кѣмкѣх аѣрфн Фистѣона, ф-
кѣ нѣ поч фтрх; пентрѣкѣх локѣл аѣчестѣ
фмй гѣсте некѣноскѣт. Нѣмай аѣтѣта зик де-
спре чѣле трей Сѣраше май депре оѣрмѣх аѣле
Дакіей вѣке дѣла Птоломѣѣ, аѣдекѣх дѣспре Пн-
нѣм, Амѣтріѣм, ши Сѣрнѣм, кз аѣчѣстѣ, оѣй-
тѣнѣдѣне ла Градѣриле чѣле де лѣнѣимей, ши
де лѣцїмей аѣле лѣр, трѣѣѣ черкѣте ф партѣѣ
Лрдѣ-

(1) in Geogr. Antiq. Lib. 2. cap. 8. Sect. 4. (2)
in Dictionario Geogr. (3) de Republ. Roman. Lib. 12.
Section 2. cap. 1.

акоу се нѣмек Мѣнциѣмъ аѣи Воломиръ, чи Петовѣмъ оунде ѣл вом ашеха? аѣ доарз нѣ оундева кам апроане де Симѣрѣ? дарз ла Бзи, пентрѣкз Пѣбеліе Бліе, кѣи сад ѣтзат пѣтра май сѣс нѣмитз; аѣ фост ши Аурі Лустра-
тор, аѣзторію де сѣмз прѣсте аѣр.

Ачѣлаши замѣсіе ѣ картѣ май сѣс нѣмитз Кап. 9. ши ачѣстѣ скріе: „ ла Сѣрашѣла „ Дева се вѣде локѣла оуней Четциѣ Бзтржне, „ картѣ се сокоѣще аѣи фост Декидаѣа аѣи „ Птоломѣѣ, оунде се аѣлаз сѣ мѣхназ ѣ фор- „ мз де джамз, нѣ дин фире, чи кѣ меце- „ шѣг фзкѣтз; прѣкѣм се повѣстѣще, ѣстѣ „ мормжнтѣла Краѣлаѣи Деѣѣвал. „

Де вом ѣтинде Дакіа вѣке прѣсте Прѣт пжнз ѣ Марѣ нѣгрз, прѣкѣм вѣѣд май тоциѣ Аѣторіѣ чѣи Бзтржнѣ (1), аѣарз де Птоломѣѣ, кареле (2) тот локѣла, кѣт се кѣпринде ѣтрѣ Нѣстрѣ, Прѣт, Дѣнѣре, ши Марѣ нѣгрз, син- гѣр ѣл фаче аѣи сѣ парте а Мѣсіеѣ чѣи аѣ ѣос, аѣ май аѣѣт ши ачѣстѣ Четциѣ:

Пирѣоридана, сад Пирѣоридѣѣа, картѣ ѣ пѣне Птоломѣѣ ѣтрѣ Четциѣле Мѣсіеѣ чѣи де ѣос ажнз Прѣт, аѣпз Нѣгер аѣи фост,
оунде

(1) Vide Strabon. Geogr. Iornand. de rebus Geticis, Scylacem Caryadensem in Periplo maris habitab. Anonymos Ravennatem, et Peripli Ponti Euxini Authoras. (2) Lib. 3. cap. 10.

оунаде се афлаз Брзила; чи де аисле (1) зиче,
кз ад фост, оунаде е Галацда.

ѿ Фидса, Турас, ши Никонидм, Четциле
Месией де цос, сад май кине але Дакией Вики,
кзчи сз ашбуз де Птоломед атрз Прот, ши
атрз Нистрз апревнз кз Тигина, ши кз Ки-
лиа, лесне левей афла, оунаде ад зкквт, дька
вей чети пре Исак Россие (2), пре Мр. Корней-
ле (3), пре Ловис Морери (4), пре Гевргие Фо-
рнлер (5), ши пре Бадрайд, Хофманн, кз
Брзген; пентрбкз е вою ворби деспре гале ат
партк чева оурма а историей Рѿмжнилѿр, ши
токма ла ани, аткаре сева кзвини, прекум
вою фаче ши кз Апеле, ши Четциле Дакией
чей ноаз ла врѿмѿ априатвди Лурелиан-
ачи аквма оурме:

§. 3.

Деспре апопоржрѿ Дакией вики прин апри-
атва Траян, адекз деспре дескзаккарѿ Рѿ-
манилѿр атржнса.

Дакія вѿке кжт де маде ад фост, ши кат
Четци ад авт, ай вззвт; аквма кзвѿгѿ
атрѿ

(1) in Atlante. (2) Not. in Scylacem Caryadensem
(3) in Atlante. (4) in Legrand. Dictionaire Historique
(5) in Geogr. Orbis notit. Part. 2. Lib. 11. cap. 23

ꙗтроѣ тине, кзци ѡмении аѣ требѣит се лжѣлскѣ
 ꙗтроѣ атѣтѣ четѣци, мие мисе вѣде, кз аѣ требѣи
 се лжѣлскѣ ꙗтрѣселе не ѡмератѣ мѣлциме, пен-
 трѣкѣ алмитрилѣ кѣм арфѣ ꙗдрѣзѣни аѣа рѣзѣѡѣ
 Стрѣмошилѡр ношри Рѡманилѡр чѣлѡр деде-
 мѡлт, карѣи пре тѣмпѡл де атѣдѣни чѣ май
 маре партѣ а Крѣгѣлѣи пѣмѣнтѣск, ꙗкѣт ѣ-
 ра ачѣста кѣносѣѡт де вѣрѡпа, ꙗсиа, ши ꙗ-
 фрика, ѡ стѣпѣнѣ? ка нѡ нѡмай аѣа рѣзѣѡѣ,
 чи аша ал ши цинѣ, кѣт сѡпт Домитѣан аѣ
 ши ꙗвине пре Рѡманѣи. Вѣхѣи пре Диѡн ꙗ До-
 мѣтѣан. Мѣлцимѣ ачѣста а Дакилѡр се поате
 сокѡтѣ дин чѣле че аѣ скрис Рѣпѡсатѣл Ѧ-
 мѣил Клаин ꙗ Парѣграфѣи чѣи май дин
 наинте а Пѣрѣци ачѣшиа; чи сѡри кѣт де мѣлци
 аѣ фѡст Дакѣи, ши сѡри кѣт аѣ крѣзѣт лѣи
 замѡлзѣс, пре кареле ꙗл чинѣтѣ ка пре ѡун
 Прѡфѡк, кз нѡ сѣвѡр стинѣе кѣ тотѣл, фѣрѣ
 нѡмай сѣвѡр мѣтѣ дин Дакѣа, ꙗпѣратѣл Тра-
 иан, аѣпѣз кѣм ꙗсѣши мѣртѣрѣскѣе де спре
 сине ла ꙗпѣратѣл Іѡлиан Парѣватѣл, сѡѣ А-
 пѡстѣта (1), май ꙗ чинѣи ани аша ꙗѣ стѣ-
 кат, ши шѣре де пре фаца пѣмѣнтѣлѣи, кѣт
 наѣ май рѣмас динтрѣ дѣишии, карѣи се лж-
 кѣлѣкѣ ꙗ четѣци, ши се лѣкре пѣмѣнтѣлѣи
 Дрѣпт ачѣла ꙗѣ кѣѣтат ꙗпѣратѣлѣи Траіан,

СЕ

(1) apud Carolum Cantoclarum.

ПЕНТРЪКЪ ЧЪЛЕ МАЙ ДЕ ФРЪНТЕ АЪ ФОСТ, КА-
РЕ ОУРМЪКЪ, АДЕКЪ КОЛОЊА ЗАРМИСОГЕТЪСЕЙ,
АММИНТРЕЛЪ ОУЛПІА ТРАІАНА, АЪ ФОСТ АШЕХА-
ТЪ І ЦИНЪТЪЛ ХАЦЕГЪЛЪИ, (: ВЪХІ ПАРАГРА-
ФЪЛ АЛ ШЪПТЕЛЪ МАЙ ДИНАНТЕ, ІСКРИПЦІИЛЕ
ДЕЛА ФРИДВАЛСКИ (1), ПРЕ ЗАМОСИЕ (2), ПРЕ
СЕРТОРИЕ ОУРСАТ (3), ПРЕ ДАХІЕ (4), Ш. Ч.
АЪ ФОСТ МЕТРОПОЛИС, АДЕКЪ ЧЪ МАЙ ДЕ ФРЪН-
ТЕ (5), ІЪРИС ІТАЛИЦИ, АДЕКЪ КЪ АЧЪЛШИ КЪ-
ДИНЦЪ, КА ЧЕЙ ДИН ІТАЛІА (6), АЪ АЪВЪТ СЕ-
НАТ, ШИ ПОПОР, КА ШИ РЪМА ВЪКЕ (7).

КОЛОЊА ІПЪЛЪЛЪИ, АЪ ФОСТ АШЕХАТЪ І-
ТРЪ БЪАГРАДЪЛ ДИН ЯРДЪЛ, ШИ ІТРЪ ПАРТОШ,
ПРЕКЪМ САЪ КЪВЪНТАТ І І. АЛ ЗЛЪ. ШИ СЕ
ПОАТЕ ВЕДЪ ДИН ІСКРИПЦІИЛЕ, КАРЕ СЕ АФЛЪ ЛА
ФРИДВАЛСКИ СЪПТ НЪМЕРІИ (8), АЪ ФОСТ МЪ-
НИЦИПІЪМ, ШИ АЪ АЪВЪТ ДЪВЪМВИР (9), АДЕ-
КЪ ПОВЪЦЪДИТОРЮ КА АЧЕЛА, КЪРЪДЪ ІСЪ ДА ЧИН-
ТЕ КА ОУНЪИ КОНСЪЛ ДИН РЪМА ВЪКЕ (10),
КЪ-

- (1) 10. 12. 13. 14. 15. 18. (2) *Analecta Dacica*. (3) *de Notis Romanor.* (4) *de Republ. Rom. &c.*
(5) *Inscriptio 15. apud Fridvalsski. Steph. Zamosius in Analectis cap. 3.* (6) *Ulpianus Lib. 1. de Censibus, Sertorius Ursatus de notis Rom.* (7) *Inscriptio 49. apud Fridvalski, et Zamosius in Analectis cap. 10.* (8) 19. 20. 23. 25. 26. (9) *Inscriptiones 21. 24.* (10) *vide Panvinium Antiq. Veronens Lib. 2. cap. 12. et 13. Sigonium de Antiq. Iur. Italiae Lib. 2. cap. 4. &c.*

Кздинца сїи ꙗкз аѿ фост ꙗтокма кѿ а Колонїей дин Вармисогетѿса, аѿпзкѿм мзртѿри-
сѿше деѿдиторюл Оулпїан ꙗ мѿѿѿ май сѿс а-
аѿсѿ, шї Пандектеле дин Флоренція динпре-
ѿнз кѿ Гвїа Панчирѿл ла Замосїе, Кап 4.

Дин Явторїи, карїи ꙗи нѿмїи, шї аѿѿ:
ста сѿ доведѿше, кз аѿфарз де чѿле доаз Ко-
лонїи май динанте, аѿ май фост шї алте
Колонїи де аѿле Рѿманилѿрт тот де аѿѿѿшї кз-
динцз ꙗ Дакїа; пентрѿкз Пандектеле дин Фло-
ренція зик: " ꙗ Дакїа ꙗкз Колонїа Зернѿнси-
лѿр, карѿ саѿ аѿс де ꙗпзратѿл Трдїан,
" ꙗсте де Кздинцз Італїенѿскз (Iuris Itali-
" ci); шї шї Вармисогетѿса ꙗсте де аѿѿѿшї
" Кздинцз: Яшиждерѿ шї Колонїа дин На-
" пока, шї чѿ дин Япѿлѿм, кѿ Сатѿл Па-
" тавїенсилѿр, кареле Кздинца де Колонїз
" шїѿа дождит дела ꙗпзратѿл Себер. "

ꙗ ꙗскрипція, карѿ се аѿѿче де Замосїе ꙗ
Аналѿкте Кап 3. ꙗрз де Фриѿѿлски сѿпт
нѿмзрѿл 105. ꙗкз се четѿше: Populo, Plebi-
que Sergidaviensi, аѿекз Попорѿлѿшї, шї сѿѿ-
ѿей дин Серѿидаѿа, аѿрз оѿнде аѿрѿи зѿкѿт
Серѿидаѿа, шї Зернѿнсий, ꙗ Явтори аѿта нам
аѿфлат, фзрз скрїе Замосїе (1), кѿмкз Сер-
ѿидаѿа аѿрѿи фост лжнз Стрїю. Зернѿнсий

ПОДЪ

(1) in Analectis Daciae. cap. 3.

поате кѣ аѣ фост, оунде сжнт аѣма Вер-
нѣшій, нѣ департе де Брашѣ: деспре На-
пока, шї Петовїѣм, саѣ Патавїѣм саѣ пор-
кїт ꙗ ꙗ. 7. маї наїнте.

ꙗ. 10.

Деспре ѡшїле Романилѣр, каре аѣ фост ꙗ
Дакїа вѣке ашезате.

Деспре ѡшїле Романилѣр чѣле дин Дакїа
вѣке ачѣстѣ скріе Стефан Замосїе (1):
“ Легїѡанеле Романилѣр се аѣзрѣѣ прин Ко-
лонїї, шї ашѣ се пѣнѣ ꙗ коантра препѣ-
сладїї де примѣждїї, кжт се ведѣ ка нице
тѣрнѣрїї аѣспра противничилѣр чѣлѣр де-
прин преѣѣр. Ячаста се вѣде шї ꙗ Коло-
нїїле, шї легїѡанеле чѣле дин Дакїа. Пентрѣѣ
кѣ легїѡнѣл Оулпїан, адекѣ ал трїї спрѣ-
зѣчелѣ, че сѣ зичѣ Цѣмзи, пѣзѣ гѣра пор-
цей де фїѣр, де карѣ нѣ ѣра департе, аѣпо-
трива Ѣрмателѣр. Пѣрѣ легїѡнѣл ал шѣпѣте-
лѣ, шї чѣл динтжїї аѣѣтѣторїю ѣра аше-
зате ꙗ прѣжма Іазиѣилѣр. Фостаѣ ꙗ Дакїа
шї маї мѣлате легїѡане, прѣкѣм ал трїї-
зечилѣ, ш. ч. , Пжнѣ ачї Замосїе, шї дрѣпт
скріе

(1) Ibidem. cap. 10.

скріє; пентрѣкѣ деспре легіѡанеле де ѣл зисе,
 ѡлцій ѣкѣ скріѣ; ба ши май мѡлте ѡши се
 поменѣск ѣ ѣскрипціиле дела Фриѡвѡлѣски; кѣчй
 деспре легіѡкѡл ѡл трейспрѣзѣчелѣ поменѣше
 ѣскрипціа 6. 7. 8. 9. 26. 27. 34. 35. 36. 37.
 38. 39. 41. 43. 44. 45. 53. 57. 66. 74. 77. 78.
 79. 84. 88. 95. 103. 104. 105. деспре ѡл шѣ-
 птѣлѣ ши чел динтѣжю ѡжѣтѣторю, 85. 99.
 100. деспре ѡл трійзечиле, 11. деспре ѡл дой-
 спрѣзѣчелѣ, 40. деспре ѡлчинчилѣ чел Макидо-
 неск 59. деспре Кохортѣ ѡшѣптѣ дин Галліа,
 ши чѣ дин тѣжю дин Еританіа, ши деспре
 Яла Кампана, ѡвнѣ ѣскрипціиле 42. ши 43.
 ѣ ѣскрипціа ѡчѣста де ѡвпт нѡмерѣ 43. се поме-
 нѣше ши ѡлшѣселѣ легіѡн. Яша дар ѡстѣ, ка-
 рѣ ѡвѣ цѣнѣт Рѡманій ѣ Дакіа вѣкѣ, ѡв стѣ-
 тѣт прѣсте тот дин шѣпте легіѡане ѣтрецій, дин
 Доав Кохортѣ, ши динтрѡ Ялѣ, саѣ Ярипѣ.

Поате фѣ, кѣ доарѣ ѡстѣ Рѡманилѡр чѣ
 дин Дакіа ѡв фост саѣ май мѡлѣ, саѣ
 май пѣцинѣ, де кѡм зисѣй, ѡв-
 пѣ кѡм ѡв фост ши липса; чѣ ѣѣ ѡтѣта ѡм
 ѡфлат, карѣ сокогинѡсе ѣ капете, се вѣд
 ѡфѣ фост ѣ ѡвммѣ 32700. де ѡсташи, пѣ-
 нѣнѣ, кѣ ѡв фост фѣшекаре легіѡн нѡмай
 дин 4700. де Капете, Кохортѣ дин 450. Яри-

па дин 300. ꙗсе деспре дегіѡанеле, Кохорциле
ши Арпиле, Рѡманилар, бѣзи пре Неѡпорт (1).

Акѡм жѡдекъ Четиторюле! динтрѡ атж-
ца ѡсташи, ши Колоні Рѡмані, кжци бѣ-
зѡши ꙗ Параграфѡл ачѣста, ши ꙗ чѣй дой дин
наинте, аѡ нѡнѣм пѡтѡт прѣси, ши спори
ной Рѡмжнїй чѣй дѣкѡм? Пентрѡче вжрѣск дарѡ
чѣй непричепѡци, карїи пизмбинѡне лѡвѡ
Нѡщериї дин Рѡмані, пре нѣмѡл нострѡ чѣл
Рѡмжнѣск, дѣкжт кареле ѡдиніѡарѡ май лѡвѡ-
дат алтѡл нѡ ѡра, прѣкѡм ла аниї вїтори
май пре ларѡ вої арѡта, ꙗтот кїпѡл ꙗл кле-
ветѣск.

§. 11.

Деспре Четциле, Вѡиле, ѡпедѡсѡриле, Бѡ-
нале, ши ѡкнеле чѣле де Рѡмані фѡкѡте
ꙗ Дѡкіа.

Деспре Четциле Дакїи, каре лѡѡ афлат ꙗ
тржнѣа Рѡманїй, дѣстѡл аѡм кѡвжнтат ꙗ
§. 7. ачи вої а ꙗсемнѡ, кѡ ꙗпзратѡл Траї-
ан ꙗкѡ се зїче афї фѡкѡт трѣй четциї,
адекѡ Никѡполѡл, Вѡлѡхїен, Тѡрнѡл, ши Ка-
пѡл Бѡѡлѡї, Carpi Bovis, дѣла каре аѡре Мол-
дова

(1) De Ritibus Rom. Sect. 5. Cap. 1. §. 1.

„ Траіана. Оўрмеле кѣилор ачѣствора пѣнѣ а-
 „ стѣзѣй ѣкѣ се вѣд пре мѣлте локѣрѣй, пре-
 „ кѣм вѣм спѣне ѣ Кѣпѣл ал нѣаѣлѣ. Гѣрѣ
 „ Аннѣде сѣрѣ порѣклѣ ла Рѣманѣй, кареле а
 „ Кѣй чѣй де пре сине нѣмѣте сѣл ащѣрнѣ-
 „ торѣй, сѣл Дерѣгѣторѣй аѣ фѣст. „ Ачѣлашѣ
 „ Вѣмосѣе ѣ Кѣпѣл ал нѣаѣлѣ чѣл ѣдатѣ май
 „ ѣсѣ нѣмѣт, гѣрѣшѣй аша корѣѣше дѣспре кѣн-
 „ ле днѣ Дакѣа: “ Прѣсте оўрѣдѣтѣрѣле Чѣтѣ-
 „ цѣлор, рѣмѣшице де Кѣй ѣкѣ мѣлте се вѣд
 „ ѣ Дакѣа, вѣре токѣма мѣнѣнѣте трѣк Ярдѣ-
 „ лѣл, кѣт гѣсте де лѣнѣг; пѣнѣтрѣкѣ нѣл фѣст
 „ ащѣрнѣте, ка сѣрѣшеле де аѣкѣм, нѣмай кѣ
 „ пѣѣтри де сѣрѣй че фѣлѣю, ши кѣ нѣсѣп; чи
 „ пре оўнеле локѣрѣй кѣ пѣѣтри марѣй, ши кѣ
 „ вар аша аѣ фѣст кѣлѣдѣте, кѣт ѣтрѣл аѣтѣл
 „ вѣкѣме пѣнѣ аѣстѣзѣй нѣсѣл пѣтѣт кѣ тѣ-
 „ тѣл шѣрѣце. Нѣчи сѣл кѣлѣдѣт пѣѣтри нѣ-
 „ май де рѣнѣл, чи чѣплѣте, ши аѣпѣл ѣдрѣ-
 „ пѣтарѣй лѣкратѣ, прѣкѣм се вѣде пре лѣнѣгѣ
 „ Чѣтѣцѣле чѣле май вѣстѣте. Дѣла Оўлпѣа
 „ Траіана мѣрг долѣш кѣй; оўна пѣнѣл ѣпѣор-
 „ та де фѣѣр; алѣта кѣтрѣл Япѣлѣм пре лѣнѣ-
 „ гѣ Стрѣю, чи нѣ тот ѣтрѣлн кѣп де
 „ пѣртѣтѣ де Цѣрѣмѣрѣле лѣй, ла па-
 „ трѣл спрѣѣѣче мѣй де пѣшѣй, тоатѣ днѣ пѣ-
 „ трѣл ѣмѣкѣй чѣплѣте кѣлѣдѣтѣ. Прѣшѣй ши
 „ аѣкѣм сѣ нѣмѣск Троіана ѣ лок де Траіана,

„ повестина мжцарѣ де ѿ Крилеа, карѣ сар
 „ фи нѣмит Пизоніа: Калѣ ачаства пре ло-
 „ кѣри аспре мѣрце ѿвлад ѿ Япѣлѣм, аша,
 „ кжт се поате вѣдѣ, кз Зармисогетѣса кѣ Я-
 „ пѣлѣм аѣ фост фоарте оунитѣ. Калѣ ача-
 „ ста дела Блаград пжнѣ ла Тѣрда сав рос
 „ де роате, ши де векиме; чи дела Тѣрда
 „ гѣрши мерг доаз кѣи, оуна, прин шѣсѣл
 „ Тѣрхиѣ пре лжнѣ Мѣрши пжнѣ ѿ М. Ва-
 „ шархѣю; алта прин Калѣж пжнѣ ѿ Гѣзи-
 „ ціа. . . . . Ничи сав ашерндѣт кжиле
 „ ачкѣтѣ кѣ пѣтри, пентрѣ кз доарѣ локѣл
 „ арфи фост тинос, ши нар фи пѣтѣт ѿ
 „ клѣ кѣ карзле; (кѣчи нечихнѣла ачаства нѣ
 „ ѿ аре Цѣра, фѣина тоатѣ делодѣз, ши
 „ прѣндодѣз) чи ка ши атрѣ ачаства сѣши
 „ арѣте Колоніиле мѣрирѣ нѣмѣлѣи Рѣмѣ-
 „ неск. „ Пжнѣ ачи Замосіе фоарте вине,
 „ ши дирѣпт! де оуиде се вѣде, кз нѣв пѣзкѣт
 „ адеврѣл.

Кѣмкѣ Отрѣмошіѣ ноѣри, Рѣманіѣ чѣн
 „ дедемѣлат аѣ фост мѣлат стрѣдѣиторѣ ѿ Фѣ-
 „ черѣ кжилѣр, се вѣде, нѣ нѣмай дин чѣле че
 „ ам зис аѣдатѣ май наннте дѣспре Дакіа, чи
 „ ши дин кжиле чѣле дин Італіа, каре сѣнт Ап-
 „ піа, Фламиніа, Бмѣліа, Номентана, ш. ч.
 „ Дарѣ нѣ сав сѣргѣит нѣмай афаче кѣи, чи
 „ апе аѣкѣ аѣ дѣсѣ а тоате сѣрашѣле кжт май
 „ бѣне,

бдне, прекѡм пот мзртѡриси, карій аѡ ѡмклат
 ѡ Італіа, нѡ деспре синѡрѡ Рѡма, карѡ аѡ
 стѡпжнит май тоатѡ лѡмѡ, чи деспре тоа-
 те четѡциле Італіей. Ачѡста, кѡмкѡ сѡѡ фѡ-
 кѡт ши Колоній дин Дакіа, нѡте ѡдои; пен-
 трѡкѡ ѡскрипціиле чѡле де Фриѡвѡлски аѡѡсе
 сѡпт нѡмерій 74. 75. ши 76. дестѡл аратѡ
 а̀пеле ѡ Зармисогетѡса аѡсе, дин каре фѡрѡ
 де сминтѡлаѡ поѡи ѡтѡри, кѡ ничи пре чѡ-
 лелалте четѡци нѡлѡѡ лѡсат фѡрѡ де а̀пе,
 мѡкарѡ прин варѡарій, карій аѡ нѡпѡдит аѡ-
 пѡ ачѡа ѡ Дакіа, поменирѡ а̀нелѡра кѡ то-
 тѡа сѡѡ цѡре.

Бѡиле чѡле де а̀вр, ши де Арѡинт май
 де демѡлат сѡѡ нѡмит а̀врарій, дин ачѡстѡ
 доѡѡ аѡ фост май де фрѡнте: а̀враріа чѡ
 май маре, карѡ аѡ фост о̀нде ѡсте а̀кѡма
 Рошіа ѡ сѡтарѡла а̀врѡѡѡлѡи, ши а̀враріа чѡ
 май микѡ, карѡ ѡра нѡ дѡпарте де Злагна,
 кѡчи се фіе фост токма а̀колѡ, о̀нде хѡче
 Злагна, нѡ ѡ де а̀се крѡде. а̀враріиле ачѡстѡ
 се поменѡск ѡ май мѡлатѡ ѡскрипціи дела Фри-
 ѡвѡлски, чи ѡѡ нѡмай о̀неле ле вою ѡсемна.
 а̀ша дарѡ ѡ ѡскрипціиле, каре о̀урмѡѡѡ се по-
 менѡск: ѡ 61. Ti. Serranus Exactor Auri, Ar-
 genti, Aëris; ѡ 62. 63. 67. Procurator Aurgari-
 arum; ѡ 64. 65. Collegium Aurariarum; ѡ 66.
 Triumvir Auri, Argentii, Aëris. Динтрѡ ѡскри-
 пціиле

„ to Consulari, sive Cæsaris), прекъм тоа
 „ те чѣле май мари, каре трекѣ сѣсе апере кѣ
 „ арме. „ Апой аѣче ѣскрипція дела Грѣтер,
 (1), Leg. Aug. Prov. Daciæ, адекъ Legatus
 Augustalis Provinciæ &c. чи ѣскрипцій ка ача-
 ста май мѣлте се афлаз ла Фриѣвалски сѣпт
 нѣмерій 10. 30. 34. 46. 37. 59. асе тот ла
 Фриѣвалски сѣпт нѣмерій 13. 16. 54. 75. се
 афлаз ши PR. PR. адекъ Præses Provinciæ,
 саѣ Præfectus Prætorio; тѣ аѣма де че те
 вей цинѣ? пентрѣкъ мие май паремисе, кѣ саѣ
 сѣкжрмѣит Дакіа тоатѣ де Президѣнт; Пен-
 трѣкъ Provincia Collia, карѣ сѣра нѣмай ѡ
 парте а Дакіей чій бѣки, се сѣкжрмѣа де Про-
 конѣл, кѣм се поате веѣѣ дин аѣнспрѣхѣѣѣ
 ѣскрипціе дела аѣлаши Фриѣвалски.

Історія аѣста а Рѡмжнилѡр аѣчи ѣнаин-
 те аѣпѣ ани скрисѣ ва сѣши ѣтот аѣл пре кѣ-
 те доаѡ коале. асе де сеѡр аѣла сѡмени ка
 аѣла, карій май наинте семѣ ѣкрединѣѣзе прин-
 ѣскзлитѣриле сале, кѣ аѣпѣче сеѡа тѣпѣри, ѡ
 вѡр кѣмпѣра, мѣ лег, кѣ ѣѣрѣл де доѣ ани
 ѡ пот аѣѣ.

ХРОНИКА

(1) Pag. 493. num. 1.

(ВВЗЙ) ѣ листѣл 43. рѣндѣл 20. ѣнаинте а
 Паро- трекѣ се фие пѣнт. ши Паролисѣл се вѣ
 ла аѣпѣт, непѣнд комат ѣнаинте де Пѣтѣгер-

